

SECRETARIAT INTERDIOCESÀ
PER A L'ENSENYAMENT DE LA RELIGIÓ A CATALUNYA

ORIENTACIONS

per a l'aplicació dels **currículums de Religió Catòlica**
a les escoles de Catalunya

SIERC

ORIENTACIONS

per a l'aplicació dels **currículums de Religió Catòlica** a les escoles de Catalunya

CONTINGUT

PRESENTACIÓ I INVITACIÓ	3
Preàmbul	
RECORD DEL CONTEXT	4
1. El procés d'aplicació dels CURRÍCULUMS DE RELIGIÓ CATÒLICA	5
1.1 Configuració dels nous currículums de les diverses etapes educatives	5
1.2 Especificitat dels currículums de Religió Catòlica	7
1.3 Complementació i concreció dels components dels nous currículums de Religió ..	14
2. ORIENTACIONS GENERALS i criteris d'actuació	17
2.1 Orientacions de caràcter general relatives a l'assignatura de Religió Catòlica	17
2.2 Criteris d'actuació en l'aplicació dels currículums de Religió Catòlica	19
3. ORIENTACIONS PRÀCTIQUES per a l'aplicació dels currículums de Religió Catòlica	23
3.1 Exemples de complementació i concreció del currículum de Religió Catòlica de l'etapa d'EDUCACIÓ PRIMÀRIA (components dels Blocs 1 i 3)	24
3.2 Exemples de complementació i concreció del currículum de Religió Catòlica de l'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA (components dels Blocs 1 i 3)	43
3.3 Exemples de complementació i concreció del currículum de Religió Catòlica de l'etapa de BATXILLERAT (components del Bloc 1)	56
ANNEX	
DOCUMENTACIÓ UTILITZADA	62

PRESENTACIÓ I INVITACIÓ

A TOTS ELS PROFESSORS I PROFESSORES DE RELIGIÓ CATÓLICA
DE LES ESCOLES DE CATALUNYA

Els membres del **Secretariat Interdiocesà per a l'Ensenyament de la Religió a Catalunya** us invitem a realitzar una tasca summament rellevant: l'educació dels infants, adolescents i joves en les classes de Religió mitjançant l'aplicació dels nous currículums d'aquesta assignatura.

Amb aquesta finalitat, us presentem una breu informació sobre el caràcter dels currículums de Religió Catòlica fixats per la Comissió Episcopal d'Ensenyament i Catequesi, juntament amb unes ORIENTACIONS i uns criteris d'actuació que us poden ajudar en la realització de la tasca que teniu encomanda.

També hem considerat oportú d'afegir-hi alguns *exemples de complementació i concreció dels currículums* corresponents a les etapes d'Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. Creiem que aquests exemples us ajudaran a comprendre de què parlem quan ens referim a la *'complementació i concreció dels currículums de Religió Catòlica'*.

Les orientacions i els criteris d'actuació que aquí us proposarem, els podreu aplicar atenent a la situació en què es troba la vostra escola i les necessitats educatives dels infants, adolescents i joves els pares dels quals hagin decidit lliurement que els seus fills rebin els ensenyaments propis de la Religió Catòlica d'acord amb el marc legal vigent a Catalunya.

Igualment, us caldrà prendre en consideració les instruccions que la **Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat** hagi publicat amb caràcter general per al desenvolupament dels currículums de les assignatures de les diverses etapes del nostre sistema educatiu.

En la realització d'aquesta tasca d'aplicació dels currículums de Religió Catòlica, convindrà diferenciar adequadament les situacions en què es troben les escoles de titularitat pública i les escoles d'iniciativa social o privades. Per raó del seu *caràcter propi*, és normal que les escoles cristianes tinguin uns *projectes educatius* que incloguin l'ensenyament de la religió catòlica com una dimensió específica de la seves ofertes formatives, escollides lliurement pels pares que han decidit educar-hi els seus fills.

Els membres del *Secretariat Interdiocesà per a l'Ensenyament de la Religió a Catalunya* agraïm molt cordialment la vostra tasca, i fem nostres les paraules que el papa FRANCESC ha adreçat a tots els educadors:

«No us descoratgeu davant les dificultats que comporta el desafiament educatiu. Educar no és una professió, sinó una actitud, una manera de ser; per a educar cal sortir d'un mateix i estar enmig dels joves, acompanyar-los en les etapes del seu creixement posant-se al seu costat.

Ensenyeu-los a descobrir la bellesa i la bondat de la creació i de l'home, que conserva sempre l'empremta del Creador. Però, sobretot, sigueu testimonis amb la vostra vida d'allò que transmeteu» (Roma, 7 de juny de 2013).

Preàmbul

RECORD DEL CONTEXT

El CONTEXT educatiu i eclesial en el qual ens cal situar aquestes ORIENTACIONS, adreçades a tots els professors i professores de Religió Catòlica en les escoles de Catalunya, és el següent:

- A. La primera raó que justifica la presència dels ensenyaments religiosos en el sistema educatiu és la necessària garantia de l'exercici del **dret fonamental dels pares** a decidir sobre la formació religiosa i moral que els seus fills han de rebre a les escoles, d'acord amb les seves conviccions.¹
- B. Amb vista a la garantia d'aquest dret dels pares, l'Estat Espanyol ha signat **Acords de Cooperació** amb l'Església Catòlica, la Federació d'Entitats Evangèliques d'Espanya, la Federació de Comunitats Israelites i la Comissió Islàmica d'Espanya, per a l'oferta de l'ensenyament de les religions respectives en les escoles espanyoles.²
- C. En aquest marc, **les lleis orgàniques** que regulen l'exercici del dret de tothom a l'educació han establert els criteris pràctics amb els quals els ensenyaments religiosos han de ser impartits a totes les escoles, segons les etapes.³
- D. El *Ministeri d'Educació Cultura i Esport* ha publicat els **currículums de Religió Catòlica per a les etapes d'Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat**, fixats per la *Comissió Episcopal d'Ensenyament i Catequesi* en representació de la *Conferència Episcopal Espanyola*.⁴

¹ Cf. *Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics*, de 19 de desembre de 1966, ratificat per Espanya (BOE de 30 d'abril de 1977), article 18; *Constitució Espanyola* de 1978, article 27.3.

² Cf. *Acord entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu sobre ensenyament i assumptes culturals*, de 13 de gener de 1979 (BOE de 15 de desembre de 1979); *Llei 24/1992, de 10 de novembre, per la qual s'aprova l'Acord de Cooperació de l'Estat amb la Federació d'Entitats Religioses Evangèliques d'Espanya* (BOE del 12 de novembre de 1992); *Llei 25/1992, de 10 de novembre, per la qual s'aprova l'Acord de Cooperació de l'Estat amb la Federació de Comunitats Israelites d'Espanya* (BOE del 12 de novembre de 1992); *Llei 26/1992, de 12 de novembre, per la qual s'aprova l'Acord de Cooperació de l'Estat amb la Comissió Islàmica d'Espanya* (BOE del 12 de novembre de 1992).

³ Cf. *Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació (LODE)*, article 4 (drets dels pares) i article 52 (llibertat de consciència); *Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE)*, modificada per la *Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE)*, article 6 bis (currículum), article 18 (l'assignatura de Religió en l'Educació Primària), articles 24 i 25 (l'assignatura de Religió en l'Educació Secundària Obligatòria), articles 34 bis i 34 ter (l'assignatura de Religió en el Batxillerat), i disposicions addicionals segona (els ensenyaments de les diverses religions) i tercera (el professorat de l'assignatura de Religió).

⁴ Cf. *Resolucions de l'11 i del 13 de Febrer de 2015, de la Direcció General d'Avaluació i Cooperació Territorial, per les quals es publiquen els currículums de l'ensenyament de la religió catòlica en l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat* (BOE del 24 de febrer de 2015).

1

El procés d'aplicació
dels CURRÍCULUMS DE RELIGIÓ CATÒLICA

El marc legal vigent descriu amb prou claredat què s'entén per **currículum** d'una etapa i d'una assignatura, i el significat de cada una de les expressions que n'indiquen els diversos **components**. Convé recordar les definicions i les relacions existents entre aquests components del currículum abans de fixar l'atenció en l'especificitat dels currículums de Religió Catòlica i precisar en què podrà consistir l'operació de '*complementació i concreció d'un currículum*'.

1.1

Configuració dels nous currículums de les diverses etapes educatives

En l'àmbit escolar entenem per **currículum** la regulació dels elements que determinen els processos d'ensenyament i aprenentatge per a cada una de les àrees o matèries i de les etapes educatives corresponents. Els elements o components que conformen el currículum d'una assignatura són definits o descrits d'aquesta manera:

- a) **Objectius:** referents relatius a les capacitats que cada estudiant ha d'haver desenvolupat en grau suficient en acabar cada etapa, com a resultat de les experiències d'ensenyament i aprenentatge que hagin estat programades amb aquesta finalitat.
- b) **Competències:** cada competència indica la capacitat de respondre a demandes complexes i dur a terme tasques diverses de forma adequada; suposa una combinació d'habilitats pràctiques, coneixements, motivació, valors ètics, actituds, emocions i altres components socials i de comportament que es mobilitzen conjuntament amb vista a la realització d'una acció eficaç.
- c) **Continguts:** conjunt de coneixements, habilitats, destreses i actituds que contribueixen a l'assoliment dels objectius de cada etapa educativa i a l'adquisició de competències. Els continguts s'agrupen en assignatures.
- d) **Criteris d'avaluació:** constitueixen el referent específic per a avaluar els aprenentatges de l'alumnat; descriuen allò que ha de ser valorat i que l'alumnat ha d'aconseguir, tant en coneixements com en competències; responen a allò que cal aconseguir en cada assignatura; es desglossen en *estàndards d'aprenentatge avaluable*s.
- e) **Estàndards d'aprenentatge avaluable**s: especificacions dels criteris d'avaluació que permeten definir els resultats dels aprenentatges, i que concreten allò que l'estudiant ha de saber, comprendre i saber fer en cada assignatura. Els estàndards han de ser observables, mesurables i avaluables, i permetre graduar el rendiment o la meta aconseguits. Els estàndards d'aprenentatge avaluables facilitaran el disseny de proves estandarditzades i comparables.
- f) **Mètodes pedagògics i didàctics:** conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzats i planificats pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de facilitar els aprenentatges dels alumnes i l'assoliment dels objectius fixats.⁵

⁵ Cf. *Reial Decret 126/2014*, de 28 de febrer i *Reial Decret 1105/2014*, de 26 de desembre, pels quals s'estableixen els currículums bàsics d'Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat; *Ordre ECD/65/2015*, de 21 de gener, relativa al paper de les competències clau en els currículums.

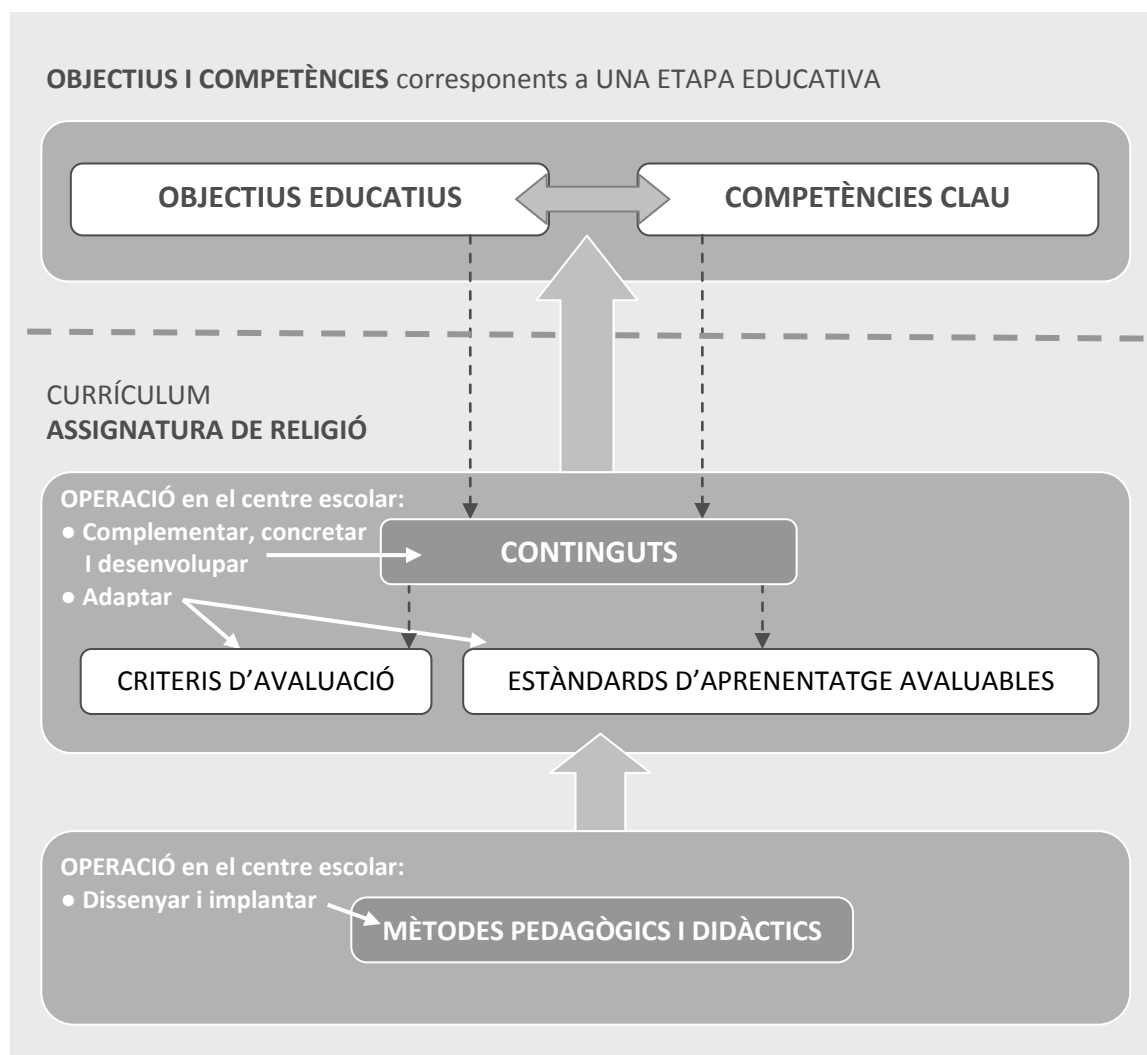
Les *competències* a les quals es refereix el marc legal vigent són les **competències clau** definides en la Recomanació 2006/962/EC, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006. Aquestes **competències clau** estan estretament vinculades als **objectius educatius de cada etapa**. D'aquesta manera s'afavoreix que la consecució dels objectius al llarg de l'escolarització comporti l'adquisició i el desenvolupament adequat de les competències clau.

Les **competències clau** són aquestes: comunicació lingüística, competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia, competència digital, aprendre a aprendre, competències socials i cíviques, sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, consciència i expressions culturals.

El gràfic ajudarà a observar la relació existent entre els **objectius educatius propis d'una etapa** i les **competències clau**, i els components curriculars propis de cada una de les assignatures i, en particular, de l'assignatura de Religió. S'hi observarà que el conjunt del currículum de Religió s'orienta a la consecució dels **objectius educatius** propis de cada etapa i a l'adquisició de les **competències clau** per part dels alumnes que cursen aquesta assignatura.

Per això, els mateixos objectius d'etapa i les competències clau determinen el caràcter de la complementació, la concreció i el desenvolupament dels **continguts d'ensenyament** propis de l'assignatura de Religió, com ja han determinat la redacció dels **criteris d'avaluació** i dels **estàndards d'aprenentatge avaluables** fixats en el currículum de l'etapa.

Els **mètodes pedagògics i didàctics** estan al servei dels processos d'aprenentatge dels **continguts** i de l'aplicació dels **criteris d'avaluació** i dels **estàndards d'aprenentatge avaluables**.

1.2**Especificitat dels currículums de Religió Catòlica**

Segons l'Acord entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu sobre ensenyament i assumptes culturals de 1979, i el marc legal vigent, els currículums de Religió Catòlica per a les etapes d'Educació Primària, Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat han estat fixats per la *Comissió Episcopal d'Ensenyament i Catequesi* i publicats en el Butlletí Oficial de l'Estat.

La primera part del currículum de l'assignatura de Religió Catòlica per a una etapa concreta té caràcter introductori. S'hi descriu la raó de ser de l'ensenyament de la religió a les escoles i l'aportació específica d'aquesta assignatura a l'educació integral dels alumnes, en particular a la consecució dels objectius d'aquesta etapa i a l'adquisició de les competències clau. També conté unes orientacions pedagògiques i didàctiques.

La segona part consta d'unes taules en les quals, per a cada curs escolar i en quatre blocs diferents, es presenten els continguts, els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable. Per exemple, per al primer curs de l'Educació Primària, la taula comença amb la presentació d'aquests tres components curriculars corresponents al Bloc 1. El sentit religiós de l'home, en la forma següent:

Bloc 1. El sentit religiós de l'home		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
La creació com a regal de Déu. L'home com a obra mestra de la creació. La comunicació de l'home amb Déu.	1. Identificar i valorar la creació com un acte d'amor de Déu a l'home. 2. Reconèixer la relació intrínseca que existeix entre Déu i l'home. 3. Conèixer que la persona és un ésser capaç de parlar amb Déu	1.1 Coneix, respecte i té cura de l'obra creada. 1.2 Expressa amb paraules pròpies l'admiració per tot el que Déu fa. 2.1 Coneix i aprecia a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar amb Déu. 3.1 Coneix i aprecia, mitjança exemples trets de la Bíblia, que l'home és capaç de relacionar-se amb Déu. 3.2 Memoritza i reproduïx formes senzilles de petició i agraïment.

En cada centre escolar els professors i les professores de Religió poden complementar, concretar i desenvolupar aquests components curriculars tenint en compte la situació en què es troben els alumnes, per tal d'assegurar que els processos d'aprenentatge responguin a les seves necessitats i donin respostes adequades a les seves inquietuds. Igualment, poden dissenyar i implantar els mètodes pedagògics i didàctics que siguin adients, configurant així l'oferta formativa de l'escola en l'àmbit propi de l'assignatura de Religió i en el marc del projecte educatiu.

En la realització d'aquesta tasca, caldrà que tingueu en compte la finalitat i el caràcter de la classe de Religió i sigueu ben conscients de l'especificitat d'aquesta assignatura i de l'aportació que pot fer en la consecució dels objectius de l'etapa i l'adquisició de les competències clau. Això és el que està descrit en la Introducció del currículum de Religió Catòlica per a cada etapa.

La importància d'aquesta Introducció aconsella que la reproduïm íntegrament, amb algunes notes al marge que en facilitaràn la lectura. El text correspon a la Introducció del currículum de Religió Catòlica per a l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria, que difereix molt poc de la Introducció del currículum de l'Educació Primària. La Introducció del currículum de Batxillerat té connotacions diferents, però coincideix amb les altres en els aspectes essencials.

Heus aquí el text d'aquesta Introducció.

BOE del dia 24 de febrer de 2015

Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

Resolució de l'11 de febrer de 2015, de la Direcció General d'Avaluació i Cooperació Territorial, per la qual es publica el currículum de l'assignatura de Religió Catòlica de l'Educació Primària i de l'Educació Secundària Obligatòria, Annex II.

L'assignatura de Religió Catòlica en l'Educació Secundària Obligatòria

La presència de l'ensenyament religiós en les escoles respon, en primer lloc, a la importància que aquesta assignatura té en l'educació, per tal que l'alumne pugui aconseguir un desenvolupament ple i integral de la seva personalitat.

En l'ésser humà, la necessitat de sentit és una evidència a la qual l'escola ha de donar resposta necessàriament. L'educació de la dimensió religiosa de la persona és fonamental per a la seva maduració. No podríem parlar d'una formació integral i, per tant, d'una educació de qualitat, si no ens proposéssim el desenvolupament de totes les dimensions inherents a l'ésser humà, entre les quals hi ha la dimensió religiosa. Aquesta capacitat bàsica de la persona es desenvolupa plenament quan descobrim el sentit de la vida.

L'ensenyament de la religió catòlica en els centres escolars ajudarà els estudiants a eixamplar els espais de la racionalitat i a adoptar una actitud d'obertura al sentit religiós de la vida, sigui la que sigui la seva manifestació concreta.

La Declaració Universal de Drets Humans de 1948 reconeix la llibertat religiosa de les persones i dels pobles. Al seu torn, la Constitució Espanyola no solament reconeix la llibertat religiosa sinó que també garanteix «el dret que assisteix els pares per tal que els fills rebin la formació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves conviccions» (article 27.3).

Aquest dret també és reconegut en els Tractats Internacionals ratificats per Espanya, com són el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, en l'article 13.3, i la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, en l'article 14.3, entre altres.

Com ens recorda la *Gravissimum Educationis* del Concili Vaticà II (article 2), l'Església ha realitzat continus esforços amb vista a afavorir que la formació religiosa s'ofereixi als alumnes en l'àmbit escolar, com a contribució decisiva a la formació integral de la persona.

Per aquest motiu, la Santa Seu ha subscrit un Acord Internacional amb l'Estat Espanyol sobre ensenyament i assumptes culturals, firmat el 3 de gener de 1979, en el qual s'atorga a la jerarquia eclesiàstica la competència per elaborar el currículum de Religió i Moral Catòlica (article 6).

L'ensenyament de la religió catòlica en l'escola respon a la necessitat de respectar i prendre en consideració el conjunt de valors i significats en els quals la persona ha nascut com a hipòtesi explicativa de la realitat, i que ha rebut el nom de *tradicció*.

La dimensió religiosa de la persona requereix una formació adaptada a la seva especificitat. Per això, cal prestar-li l'atenció adequada en els processos d'ensenyament i aprenentatge que es realitzen en els centres escolars.

Un dret fonamental que la Constitució Espanyola i els Tractats Internacionals ratificats per Espanya han reconegut i garantit.

L'ensenyament de la religió és un servei que l'Església ofereix a tots els alumnes que desitgin rebre una formació religiosa i moral segons la tradició cristiana.

Per això, l'ensenyament de la religió catòlica pretén contribuir a l'educació integral dels estudiants en dues direccions: per una banda, respon a la dimensió religiosa de tot ésser humà; per l'altra, introdueix la persona en la realitat, i ho fa a la llum d'una hipòtesi proposada per la història i d'una tradició. D'aquesta manera podem promoure el reconeixement d'un sentit de l'existència coherent amb el propi desenvolupament psicoevolutiu de l'alumnat.

Una assignatura com les altres en el currículum de l'etapa

L'article 6.1 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa, defineix el currículum com la regulació dels elements que determinen els processos d'ensenyament i aprenentatge per a cada un dels ensenyaments. Per això, el contingut del currículum parteix de l'experiència humana i es desenvolupa de manera respectuosa amb les etapes del desenvolupament de la infància i l'adolescència, col·laborant, en aquest sentit, amb els aprenentatges instrumentals i transversals propis de cada etapa educativa.

El desenvolupament del currículum de l'assignatura de Religió s'estructura en quatre grans blocs que pretenen recollir el saber antropològic cristià acumulat al llarg dels segles. Aquests blocs parteixen del sentit religiós de l'home i continuen amb l'estudi de la revelació: Déu es manifesta a la humanitat, i ho fa en una història concreta, amb personatges i situacions que els alumnes han de conèixer perquè li facilitaran la comprensió del món. Aquesta revelació culmina en Jesucrist i el missatge evangèlic, centre del tercer bloc del currículum i vertebrador del conjunt de l'assignatura. Finalment, s'hi estudia l'Església com a manifestació de la presència continuada de Jesucrist en la història.

Per tant, convé subratllar que, ben lluny d'una finalitat catequètica o d'adoctrinament, l'ensenyament de la religió catòlica il·lustra els estudiants sobre la identitat del cristianisme i la vida cristiana.

L'estructura del currículum de Religió de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria posa de manifest la profunda unitat i harmonia de la iniciativa creadora i salvífica de Déu.

El primer bloc parteix de les dades més evidents: la constatació de la realitat de les coses i dels éssers vius, sobretot de la persona humana. La seva existència se'ns imposa com un fet evident. Fem un segon pas: un cop hem constatat la nostra existència, també ens cal reconèixer que les coses, els animals i els éssers humans no s'han donat l'existència ells mateixos. Un Altre ha fet que existeixin, els ha donat la vida i els manté. Per això, la realitat és signe de Déu i ens parla de la Seva existència.

La iniciativa creadora de Déu té una finalitat: establir una relació d'amistat amb la persona humana. És a dir, Déu ha creat l'ésser humà perquè sigui feliç mitjançant la relació amb Ell.

Els relats bíblics de la Creació i del Paradís exemplifiquen bellament la finalitat de la creació de la persona humana i del món sencer, posat al seu servei. Del seu origen com a criatura i de la

Els continguts de currículum de l'assignatura de Religió s'estructuren en quatre blocs que inclouen el saber antropològic cristià acumulat al llarg dels segles.

L'ensenyament de la religió no té finalitat catequètica: il·lustra els estudiants sobre la identitat del cristianisme i la vida cristiana.

Seguint el relat bíblic de la creació del món, el PRIMER BLOC ajuda els estudiants a reconèixer que l'ésser humà és una criatura de Déu que sent la necessitat de restablir la relació d'amistat amb el Creador després d'haver volgut prescindir-ne.

crida a mantenir una estreta amistat amb Déu, en sorgeix la seva dignitat inviolable.

No obstant això, l'ésser humà ha pretès apropiar-se del do de Déu i prescindir d'Ell. El pecat consisteix en això. El rebuig de Déu té com a conseqüència que l'ésser humà esdevingui incapaç d'assolir una felicitat plena.

Com que la seva naturalesa ha estat feta per al bé, l'experiència del mal i la seva pròpia limitació fan que la persona humana enyori la plenitud que ella sola no pot aconseguir i cerqui la manera de restablir la relació amb Déu. Aquesta necessitat del bé, i el desig de l'infinit que caracteritzen l'ésser humà, es manifesten en les diverses religions com a continua recerca del Misteri.

A la recerca de Déu per part de l'ésser humà, Déu respon manifestant-li la seva existència en la història, i també la seva voluntat. Escull un home, Abraham, a partir del qual formarà el poble d'Israel i establirà amb ell una aliança en la muntanya del Sinaí. A través de fets i de paraules, Déu es dona a conèixer als homes i dones d'aquest poble.

Els llibres sagrats de la Bíblia recullen els diversos esdeveniments històrics de la manifestació de Déu. Aquests llibres sagrats no solament exposen les múltiples intervencions de Déu en la història sinó també els ensenyaments que transmet al seu poble perquè visqui segons la seva voluntat: una saviesa que influirà positivament en la vida del poble d'Israel i, amb el pas del temps, en el món sencer.

La història d'Israel exemplifica la traïció i la rebel·lió dels homes davant la iniciativa amorosa de Déu; i, alhora, posa en evidència la constant fidelitat divina. La promesa d'un salvador es complirà en Crist Jesús.

Jesús, el Fill de Déu, es fa present en la història de la humanitat amb la finalitat de dur a terme la missió encomanada pel Pare. En Jesucrist es compleix el desig de felicitat que la persona descobreix en el seu cor.

Jesús no solament desvela el misteri de l'ésser humà i el duu a la plenitud, sinó que també manifesta el misteri de Déu: el veritable Déu és comunió, perquè és un únic Déu en tres Persones.

Els qui participen de la vida de Crist formen l'Església, que és la gran família de Déu. L'Església es realitza contínuament per l'acció de Jesucrist a través dels sacraments, i viu i actua en el món com a inici d'un món nou, d'una cultura nova. L'Església és la prolongació de Crist en el temps i en l'espai. La persona humana es troba amb el Crist viu en el si de l'Església.

La vida eclesial s'alimenta i s'ofereix a tothom mitjançant els sacraments instituïts per Jesucrist, segueix el ritme dels temps litúrgics, s'expressa en la pregària comunitària i en la caritat, i dona fruit en la generació d'una civilització fonamentada en l'amor.

Ruptura de la relació d'amistat entre Déu i l'ésser humà.

En el SEGON BLOC se'ns presenta com Déu es va manifestar al poble d'Israel i com Ell volia restablir la seva relació d'amistat amb tota la humanitat. La voluntat de Déu esdevindria realitat en la persona de Crist Jesús.

El TERCER BLOC presenta la persona de Jesús, el Fill de Déu encarnat, que desvela el misteri de Déu que és comunió.

En el QUART BLOC l'Església és presentada com a prolongació de Crist en el temps i en l'espai, una Església que s'expressa en la pregària comunitària i la caritat fraterna, i que malda per construir una civilització fonamentada en l'amor.

Contribució de l'assignatura de Religió a la consecució dels objectius de l'etapa

Aquests quatre blocs que componen l'assignatura de Religió Catòlica inclouen conceptes, procediments i actituds, i permeten el coneixement d'un mateix, de la realitat i dels problemes que la realitat planteja. Per això, els continguts generals de l'assignatura contribueixen a la consecució dels objectius proposats per a cada una de les etapes.

El currículum de Religió se serveix dels elements cristians presents en l'entorn de l'escola i dels alumnes, de les imatges i dels símbols, del llenguatge i d'altres recursos, per a la comprensió de la religiositat pròpia de cada etapa evolutiva. D'aquesta manera es desenvolupa la competència lingüística, que utilitza el llenguatge que conforma la cultura i la tradició que es transmeten d'una generació a l'altra. Així, el llenguatge bíblic i la seva riquesa d'expressió i de simbologia, el llenguatge doctrinal i la seva precisió conceptual, analítica i argumental, i el llenguatge litúrgic i la seva afinitat al llenguatge dels símbols del poble cristià, ajudaran al desenvolupament de la competència lingüística en els estudiants. I no oblidem la singularitat que aquesta assignatura aporta a la dimensió de l'escolta en la comunicació interpersonal.

Igualment, l'ensenyament escolar de la religió catòlica afavoreix el desenvolupament de la responsabilitat personal i social i de les altres virtuts cíviques, per al bé comú de la societat, contribuint així a l'adquisició de les competències socials i cíviques. Aquesta educació de la dimensió moral i social de la persona afavorirà la maduració de la corresponsabilitat, l'exercici de la solidaritat, de la llibertat, de la justícia i de la caritat.

D'altra banda, la religió catòlica aporta a la competència cultural i artística el significat i la valoració crítica de tantes obres del nostre entorn, motivant la valoració de la pròpia cultura i l'estima adequada d'altres tradicions culturals i religioses. La cultura i la història occidental, la pròpia història, no poden ser compreses i assumides si es prescindeix del fet religiós, sempre present en la història cultural dels pobles. Igualment, en l'actualitat l'expressió artística de la fe segueix col·laborant en l'enriquiment del nostre patrimoni cultural.

La competència per a l'autonomia i la iniciativa personal es desenvolupa en l'estudiant partint del veritable coneixement d'ell mateix, de les seves potencialitats i de la seva dignitat. La formació religiosa catòlica aporta a aquesta competència una cosmovisió que dóna sentit a la vida i, per tant, a la cultura i a la identitat de la persona humana. Una cosmovisió que fa possible la formació integral de l'estudiant, en contrast amb altres visions parcials.

Contribució de l'assignatura de Religió a la consecució dels objectius de l'etapa i a l'adquisició de les competències clau:

— competència lingüística,

— competències socials i cíviques,

— competència cultural i artística,

— competència per a l'autonomia i la iniciativa personal.

Contribució en l'àmbit dels continguts procedimentals i dels actitudinals

Pel que fa als continguts procedimentals, l'assignatura de Religió Catòlica fomenta el recurs a una sèrie de procediments fonamentals per a la comprensió del fet cristià. Aquests procediments s'aprenen i es practiquen al llarg del desenvolupament del currícu-

Continguts procedimentals que afavoreixen l'adquisició i el desenvolupament d'algunes competències.

lum, col·laborant així en l'adquisició de les competències clau. En concret, els continguts procedimentals del currículum de Religió ajudaran al desenvolupament de les competències següents: comunicació lingüística, aprendre a aprendre, competències socials i cíviques i consciència i expressions culturals.

Els continguts procedimentals bàsics de l'assignatura de Religió Catòlica són els següents:

Observació de la realitat. El fet religiós neix de l'obertura de l'ésser humà a la realitat total. L'assignatura de Religió Catòlica és útil en la formació de la dimensió natural que neix de l'admiració davant la realitat i ens empeny a plantejar-nos preguntes relatives al sentit. Observar implica més que veure, i requereix un entrenament en disposicions específiques que no defugin les dimensions espirituals d'allò que és real.

Recerca d'informació. Utilització i interpretació de les fonts bíbliques. L'estudi del cristianisme requereix el maneig de les Sagrades Escripures i de textos que s'hi refereixen i que formen part del corpus teològic acumulat al llarg de la història.

Reflexió crítica. El desenvolupament de l'assignatura ajuda a conèixer la gènesi de les idees dominants, a detectar prejudicis davant la veritat, a examinar amb profunditat les pròpies idees i els sentiments més profunds.

Exposició i argumentació respectuosa de les creences religioses pròpies i de les alienes. L'assignatura de Religió Catòlica contribueix a la formació de competències que permeten exposar i defensar la racionalitat de les pròpies creences religioses i el respecte de les alienes.

En darrer lloc, cal destacar que l'assignatura de Religió contribueix a l'aprenentatge de *continguts de caràcter actitudinal* que són coherents amb els objectius bàsics de cada etapa. Permet conèixer i apreciar els valors i normes bàsiques de convivència; desenvolupar hàbits de treball i esforç i de responsabilitat en l'estudi; tenir confiança en un mateix per al desenvolupament de la personalitat. També afavoreix de manera directa l'adquisició d'habilitats per a la prevenció i la resolució pacífica de tot tipus de conflictes, i el coneixement, la comprensió i el respecte de les diferents cultures, com també de les diferències entre persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones, i la no discriminació.

— Observació de la realitat

— Recerca d'informació

— Reflexió crítica

— Exposició i argumentació respectuosa de les creences religioses

Aprenentatge de continguts de caràcter actitudinal.

Orientacions relatives a la metodologia didàctica

Les normes relatives a l'educació derivades de la LOMCE defineixen la metodologia didàctica com el «conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzats i planificats pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de fer possible l'aprenentatge per part de l'alumnat i la consecució dels objectius proposats» (Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre).

En aquest sentit l'assignatura de Religió Catòlica utilitzarà una metodologia que respectarà els principis següents:

Reconeixement del rol dels professors i professores. El professorat és una peça clau en l'elaboració i la implementació de les

A la classe de Religió, la metodologia didàctica ha de respectar els principis següents:

— reconeixement del rol del professorat,

activitats d'aula adequades a la situació del grup d'alumnes. Per tant, la formació del professorat esdevé fonamental a l'hora de garantir l'èxit del procés d'aprenentatge.

Adaptació a l'àmbit emocional i cognitiu dels estudiants, en el respecte al seu desenvolupament psicoevolutiu segons les etapes. Aquesta atenció permetrà combinar de manera adequada el concret i l'abstracte, el treball individual i el treball en grup, les tasques que requereixen manipulació i els aprenentatges de caràcter més conceptual.

Respecte als ritmes i a l'estil d'aprenentatge dels estudiants. No tots els estudiants són iguals, no tots aprenen al mateix ritme ni utilitzen les mateixes estratègies. L'atenció a la diversitat i el desenvolupament de la inclusió comencen per l'assumpció d'aquest principi fonamental.

Consideració de la dimensió humanista. Tots els aprenentatges estaran al servei de la formació humana. Des de la perspectiva personalitzadora, l'assignatura de Religió requereix que els diferents tipus d'aprenentatges —instrumentals, cognitius, actitudinals, socioafectius— no siguin considerats una finalitat sinó instruments al servei de la formació integral de la persona.

Atenció respectuosa a la curiositat i les inquietuds dels estudiants. Tenir en compte els interessos i les expectatives dels estudiants i els coneixements previs, de tal manera que es pugui garantir un aprenentatge significatiu.

Seguiment dels criteris d'avaluació educativa. Per tal de facilitar el compliment d'aquests principis metodològics, s'aplicarà una avaluació contínua i formativa al llarg dels processos d'ensenyament i aprenentatge; i una avaluació global al final del procés, de tal manera que el grau d'assoliment dels objectius proposats sigui valorat adequadament. L'avaluació objectiva garantirà la deguda valoració de la dedicació, l'esforç i el rendiment de tots i cada un dels estudiants.

Desenvolupament de l'aprenentatge en equip i/o cooperatiu. L'estudi i la reflexió relatius al cristianisme, per la seva intrínseca dimensió comunitària, fan que la classe de Religió sigui molt adequada per a fomentar el treball en equip i l'aprenentatge cooperatiu.

Utilització educativa dels recursos tecnològics. L'ensenyament de la religió catòlica promourà la utilització de la tecnologia de la informació i la comunicació no solament de manera instrumental, que resulti útil a l'estudiant en la recerca d'informació o en la resolució de problemes plantejats a l'aula, sinó també incorporant la tecnologia en la vida del subjecte, amb un sentit ètic. Les xarxes socials, o les eines de construcció i manipulació d'imatges, per exemple, són instruments que permeten noves formes d'expressió de la cultura i la identitat persona, i els estudiants han d'aprendre a dominar-los.

— adaptació a l'àmbit emocional i cognitiu dels estudiants,

— respecte als ritmes i a l'estil d'aprenentatge dels estudiants,

— consideració de la dimensió humanista,

— atenció respectuosa a la curiositat i les inquietuds dels estudiants,

— seguiment dels criteris d'avaluació educativa,

— aprenentatge en equip i treball cooperatiu,

— utilització educativa dels recursos tecnològics.

1.3

Complementació i concreció dels components dels nous currículums de Religió

Com en totes les altres assignatures, cada centre docent té autonomia per a complementar i concretar els **continguts d'ensenyament** fixats en el currículum de Religió, i així configurar la seva oferta formativa en el marc del seu *projecte educatiu*. També és competent per a dissenyar i implantar els **mètodes pedagògics i didàctics** que consideri més adients. Això no vol pas dir que els professors i professores no hàgiu de recórrer a la vostra lucidesa i al sentit comú en la utilització dels **críteris d'avaluació** i dels **estàndards d'aprenentatge avaluable**s, que sovint us caldrà adaptar a la realitat dels alumnes i de l'escola.

Per tant, **la primera tasca** que els professors i professores de Religió realitzareu relacionada amb el currículum d'aquesta assignatura serà complementar i concretar els **continguts** per tal que responguin a les necessitats reals dels infants, adolescents i joves que cursin aquesta assignatura, i també decidir quins **mètodes pedagògics i didàctics** aplicareu amb vista a fer una aportació específica en el procés de consecució dels **objectius** de l'etapa i en l'adquisició de les **competències** corresponents per part de tots els alumnes.

En la necessària tasca de complementació i concreció dels continguts d'ensenyament, i d'adaptació dels **críteris d'avaluació** i dels **estàndards d'aprenentatge avaluable**s de l'assignatura de Religió Catòlica, sempre caldrà que tingueu en compte TRES PRINCIPIS:

■ *Primer principi*

El caràcter cultural dels ensenyaments impartits a la classe de Religió Catòlica

«L'ensenyament de la religió constitueix una proposta de caràcter cultural que pot ser oferta a tots els alumnes, siguin quines siguin les seves opcions personals de fe». «L'ensenyament de la religió té com a finalitat ajudar els alumnes a **madurar una actitud personal envers les qüestions religioses**, una actitud coherent i alhora respectuosa de les opcions personals dels altres, contribuint així al seu creixement i a una comprensió més total de la realitat» (Congregació per a l'Educació Catòlica –2002–, *Les persones consagrades i la seva missió a l'escola*, 54).

■ *Segon principi*

La clara distinció entre les classes de Religió i les sessions de catequesi

«L'ensenyament escolar de la religió catòlica té finalitats específiques, diferents de les finalitats de la catequesi. Mentre aquesta última promou l'adhesió personal a Crist i la maduració de la vida cristiana, **l'ensenyament religiós escolar il·lustra els alumnes sobre la identitat del cristianisme i la vida cristiana**» (CEC –2013–, *Educar per al diàleg intercultural*, 74; Cf. *Curriculums de l'assignatura de Religió Catòlica*, BOE de 24-02-2015).

■ *Tercer principi*

La preparació de l'alumnat per al diàleg intercultural i interreligiós

«L'Església Catòlica considera que el diàleg és cada dia més necessari. A partir de la consciència de la identitat de la pròpia fe, el diàleg pot ajudar les persones a entrar en contacte amb les altres religions. **Dialogar no significa només conversar, sinó que suposa establir relacions interreligioses, positives i constructives**, amb persones i amb comunitats d'altres religions, per a un coneixement mutu» (CEC –2013–, *Educar per al diàleg intercultural*, 13).

Pel que fa als **mètodes pedagògics i didàctics**, ja hem vist que les Introduccions dels currículums de l'assignatura de Religió s'hi refereixen de forma molt explícita (pàgines 12 i 13), i no cal tornar-hi.

El que és summament important és reconèixer i acceptar que *cada escola té autonomia plena per a dissenyar i implantar els mètodes pedagògics i didàctics* que consideri més adequats per a afavorir els processos d'ensenyament i aprenentatge dels seus alumnes, i fer-ho en el marc del seu projecte educatiu.

És lògic que aquesta tasca de disseny i implantació dels mètodes pedagògics i didàctics més adients en les classes de Religió correspongui als professors i professores d'aquesta assignatura, compartint aquesta tasca amb els companys responsables de les altres assignatures, de tal manera que el **treball interdisciplinari** esdevingui una realitat.

No estarà fora de lloc recordar també les orientacions relatives al desenvolupament d'estratègies metodològiques adreçades a fomentar el **treball per competències** en els processos d'ensenyament i aprenentatge, també a les classes de Religió.

Heus aquí algunes orientacions que sempre seran útils:

— *Tot procés d'ensenyament i aprenentatge ha de partir d'una planificació rigorosa del que es pretén aconseguir*, tenint molt clars quins són els objectius, quins recursos són necessaris, quins mètodes didàctics són els més adequats i com s'avalua el procés d'aprenentatge.

— *Els mètodes han de partir de la perspectiva del docent com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat*; a més, s'han d'orientar a la realització de tasques plantejades com un objectiu concret, que l'alumnat ha de resoldre fent un ús adequat dels diversos tipus de coneixements, destreses, actituds i valors.

— *Qualsevol de les metodologies seleccionades pels docents amb vista a afavorir el desenvolupament competencial dels alumnes s'ha d'ajustar al seu nivell competencial inicial*. A més, caldrà ordenar l'ensenyament de tal manera que es parteixi d'aprenentatges simples, i avançar gradualment vers altres aprenentatges més complexos.

— *Un dels elements clau de l'ensenyament per competències és desvetllar i mantenir la motivació de l'alumnat*, la qual cosa implica un nou plantejament del paper de l'alumne, actiu i autònom, conscient de ser el responsable del seu aprenentatge.

— *Els mètodes docents hauran d'afavorir la motivació per aprendre*; amb aquesta finalitat, els professors han de ser capaços de generar la curiositat i la necessitat per adquirir els coneixements, les destreses i les actituds i valors presents en les competències.

— *Amb el propòsit de mantenir la motivació per aprendre, cal que els professors procurin tot tipus d'ajuts per tal que els estudiants compreguin el que aprenen, sàpiguen per què aprenen, i siguin capaços d'usar allò que han après en contextos diferents, dins i fora de l'aula*.

— *Per tal de fomentar la motivació per l'aprenentatge de competències també es requereixen metodologies actives i contextualitzades*. Les que facilitin la participació i la implicació de l'alumnat i l'adquisició i l'ús de coneixements en situacions reals, seran les que generaran aprenentatges més transferibles i duradors.

— *Les metodologies actives han de recolzar en estructures d'aprenentatge cooperatiu*, de tal manera que, mitjançant la realització conjunta de les tasques, els membres del grup coneguin les estratègies utilitzades pels seus companys i puguin aplicar-les a situacions semblants.

— *Les estratègies interactives són les més adequades* en els processos d'aprenentatge competencial, perquè permeten compartir i construir el coneixement i dinamitzar la classe mitjançant l'intercanvi verbal i col·lectiu d'idees.

— Les metodologies que contextualitzen l'aprenentatge i permeten *l'aprenentatge per projectes, els centres d'interès, l'estudi de casos o l'aprenentatge basat en problemes*, afavoreixen la participació activa, l'experimentació i un aprenentatge funcional que facilitarà el desenvolupament de les competències, així com la motivació dels alumnes.

— El *treball per projectes afavoreix uns aprenentatges orientats a l'acció*; s'hi integren àrees o matèries diverses, i els estudiants posen en joc un conjunt ampli de coneixements, habilitats i actituds personals, és a dir, els elements que integren les distintes competències.

— *La selecció i l'ús de materials i recursos didàctics* constitueixen un aspecte essencial de la metodologia. És bo que els professors s'impliquin en l'elaboració i el disseny de diferents tipus de materials, adaptats als distintes estils i ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

— Cal fomentar l'ús d'una varietat de materials i recursos, sobretot la integració de les *Tecnologies de la Informació i la Comunicació* en els processos d'ensenyament i aprenentatge que permeten l'accés a recursos virtuals.

— *Una adequada coordinació entre la direcció del centre i tots els professors de les diverses etapes sobre les estratègies metodològiques i didàctiques que s'utilitzin és indispensable*; per aconseguir-ho, convé realitzar una reflexió compartida sobre l'eficàcia de les diverses propostes metodològiques, amb criteris comuns i consensuats.⁶

* * * * *

---

⁶ Cf. *Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat*, Annex II.

2 ORIENTACIONS GENERALS i criteris d'actuació

2.1

Orientacions de caràcter general relatives a l'assignatura de Religió Catòlica

1

Educació integral

Els ensenyaments que els professors i professores impartiu a les classes de Religió Catòlica, i els processos d'aprenentatge que s'hi realitzen, contribueixen a **l'educació integral dels infants, adolescents i joves** els pares dels quals han decidit que rebin aquest tipus de formació a l'escola.

Per això, tant els aprenentatges de caràcter conceptual com els instrumentals i els actitudinals (àmbits del saber –CONÈIXER–, saber FER, saber ESTAR i saber SER) es justifiquen en funció del creixement i la maduració integral dels infants, adolescents i joves, en el marc del **projecte educatiu** de l'escola respectiva.¹ (NOTES a les pàgines 21 i 22)

2

Una assignatura curricular

L'assignatura de Religió és **una assignatura de la mateixa categoria que les altres assignatures** que conformen els currículums de les diverses etapes educatives, equiparable en la programació de l'oferta formativa, en el caràcter cultural dels continguts, en la finalitat educativa dels mètodes, i en el lloc que ocupa en el conjunt de la programació escolar. Per això, les classes de Religió són realitzades amb el mateix rigor acadèmic, els mateixos criteris, els mateixos mètodes pedagògics i didàctics, i els mateixos recursos que totes les altres assignatures curriculars.

En el marc legal vigent, l'assignatura de Religió forma part del conjunt de les **assignatures específiques** que tenen caràcter optatiu per a tots els alumnes.²

3

Interdisciplinarietat

En una etapa concreta, les assignatures tenen per finalitat que tots els alumnes assoleixin en grau suficient els **objectius educatius** propis de l'etapa i adquireixin i desenvolupin les **competències** corresponents.

Per això, els professors i professores de Religió participeu en una **tasca educativa interdisciplinària**, en col·laboració amb els companys i companyes que imparteixen les altres assignatures curriculars.³

4

Diversitat i flexibilitat

Com en les altres assignatures, adapteu els currículums de l'assignatura de Religió a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat, així com als canvis que es realitzen en l'entorn sociocultural de l'escola i a l'evolució continua de l'adolescència i la joventut.

La tasca d'adaptació dels currículums de Religió, la realitzareu en el marc del **projecte educatiu** de cada escola i tenint en compte el caràcter optatiu d'aquesta assignatura i la seva especificitat.⁴

5

Adquisició de les competències clau

A les classes de Religió ajudareu **els infants, adolescents i joves a adquirir les competències clau** següents: comunicació lingüística, competència digital, aprendre a aprendre, competències socials i cíviques, sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, i consciència i expressions culturals.

En la realització d'aquesta tasca educativa, tots els alumnes seran atesos i valorats segons les pròpies capacitats, i cadascú rebrà l'ajut pedagògic que requereixi segons les seves necessitats.⁵

6

Caràcter cultural

A totes les escoles, i en totes les etapes del sistema educatiu, els ensenyaments impartits a les classes de Religió Catòlica constitueixen una **proposta de caràcter cultural que és oferta a tots els nois i noies que desitgen rebre-la**, siguin les que siguin les seves creences.

És a dir, a les classes de Religió **la finalitat prioritària dels ensenyaments que s'hi imparteixen** és la il·lustració dels infants, adolescents i joves sobre la identitat del cristianisme i la vida cristiana, que els ajudarà a situar-se lúcidament davant la tradició cultural, a inserir-se críticament en seu entorn social, i a donar resposta al sentit últim de la vida, amb totes les seves implicacions ètiques.⁶

7

Especificitat

L'ensenyament de la religió a l'escola, i **l'acció catequètica** de la comunitat cristiana, **es diferencien clarament**: tenen finalitats diferents, es realitzen en ambients diferents amb destinataris diferents, i empenen mètodes i recursos diferents.

L'especificitat dels continguts de l'assignatura de Religió no dona per suposada la fe dels alumnes. Per això, la classe de Religió no és l'ambient idoni per a realitzar-hi pràctiques religioses de caràcter confessional, que sempre seran voluntàries.⁷

8

Coneixement d'altres religions

A les classes de Religió Catòlica els infants, adolescents i joves tenen l'oportunitat de **conèixer i comprendre el sentit religiós de la persona humana i el fet religiós** en general, i també els trets essencials d'aquesta religió i les característiques d'altres religions, sobretot de les més habituals en l'entorn de l'escola.

Aquest coneixement del **món de les religions** dissipa les pors i els prejudicis, enriqueix tothom amb les maneres de pensar d'altres companys i companyes i amb les seves tradicions espirituals, i afavoreix el diàleg intercultural i la convivència.⁸

9

Caràcter confessional

L'ensenyament confessional de la religió catòlica respon al dret fonamental dels pares pel que fa a la formació religiosa dels fills i promou el desenvolupament de competències que permeten **reconèixer la racionalitat de les pròpies creences religioses i comprendre i respectar les alienes**.

D'aquesta manera, les classes de Religió ajudaran els nois i les noies que hi participin a preparar-se per al **diàleg intercultural i interreligiós** a partir de la pròpia identitat, i per al reconeixement i l'acceptació cívica de la diversitat existent en la nostra societat plural i multicultural.⁹

10

Civisme i interculturalitat

Mitjançant els aprenentatges relatius als continguts culturals propis de l'assignatura de Religió, els infants, adolescents i joves **adquireixen i practiquen habilitats per a la prevenció i la resolució pacífica de tot tipus de conflictes** en l'àmbit escolar i també en el seu entorn sociocultural.

Igualment, aquests aprenentatges afavoreixen el coneixement, la comprensió i el respecte de les **diferents cultures**, com també les diferències entre persones, la igualtat de drets i oportunitats dels homes i les dones, i l'absència de tot tipus de discriminació.¹⁰

2.2

Criteris d'actuació referents a l'aplicació dels currículums de Religió Catòlica

1

Els CURRÍCULUMS de l'assignatura de Religió

En les classes de Religió, els professors i professores dureu a la pràctica els **components específics dels currículums d'aquesta assignatura** (*continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable*) d'acord amb els orientacions que hem exposat en l'apartat anterior, que no difereixen dels que han estat descrites en els currículums establerts.

Amb aquesta finalitat també tindreu en compte les instruccions rebudes de la **Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat**, i amb cura elaborareu i seleccionareu els **recursos pedagògics i didàctics** que els infants, adolescents i joves tindran al seu abast i que podran utilitzar habitualment en les classes de Religió.¹¹

2

Els CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Els continguts fixats en el currículum de Religió d'una etapa hauran de ser adequadament adaptats i desenvolupats tenint en compte **la situació pròpia de l'escola i el seu entorn sociocultural**, així com les necessitats educatives dels nois i noies, les seves creences i els seus coneixements previs relatius a l'àmbit religiós.

Com ja hem indicat, els ensenyaments que impartireu en les classes de Religió constituïran **una aportació específica** en els processos d'aprenentatge orientats a fomentar l'assoliment dels **objectius educatius propis de l'etapa** i les **competències clau** per part dels nois i noies que rebran aquests ensenyaments.

3

Complementació i concreció dels continguts

A les classes de Religió **complementareu i concretareu els continguts fixats en els currículums d'aquesta assignatura** per a les diverses etapes amb la finalitat d'assegurar que tots els alumnes desenvolupin adequadament la seva dimensió religiosa tenint en compte el seu context sociocultural.

D'aquesta manera aconseguireu que, al llarg de la seva estada a l'escola, tots els infants, adolescents i joves que ho desitgin tinguin l'oportunitat de conèixer els aspectes de la religió catòlica i d'altres religions que els facin realment **competents per a comprendre i valorar la importància del fet religiós en la societat** i per a esdevenir capaços de col·laborar amb altres persones en el foment d'una sana convivència ciutadana.¹²

4

Els CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els criteris d'avaluació fixats en els currículums de Religió de les diverses etapes us permetran **valorar el progrés personal de cada un dels alumnes al llarg de l'escolarització**, mitjançant l'aprenentatge dels continguts d'ensenyament que els seran proposats a l'aula.

En les classes de Religió, **la tasca d'avaluació** dels processos d'aprenentatge dels alumnes, **la dureu a la pràctica de forma continua i global, i tindrà un caràcter clarament formatiu**, no merament sancionador i quantificador.

5

Avaluació de continguts i competències

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels continguts propis de l'assignatura de Religió us facilitarà **la tasca d'avaluació del grau d'adquisició i desenvolupament de les competències** corresponents a l'etapa per part de tots els vostres alumnes.

En efecte, **l'adquisició d'una competència clau determinada suposa posar en joc els coneixements, les habilitats, les actituds i els valors** que donen resposta a unes situacions concretes, i fan que els aprenentatges realitzats esdevinguin clarament funcionals i duguin a la pràctica tot allò que s'ha après a l'escola, des d'una perspectiva integradora.¹³

6

Els ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Els criteris d'avaluació propis de l'assignatura de Religió es desglossen en estàndards d'aprenentatge avaluable, que són **concrets, fàcilment observables i mesurables**, tenen **relació amb les competències clau**, i permeten observar el ritme del progrés de cada alumne en l'adquisició i el desenvolupament de cada una de les competències.

En els currículums de l'assignatura de Religió Catòlica per a les diverses etapes, els estàndards d'aprenentatge avaluable són redactats de forma que reflecteixen la **finalitat d'aquesta assignatura**, tal com s'ha descrit més amunt i d'acord amb els principis exposats en els currículums establerts.

7

La imatge de l'assignatura de Religió

Cal notar que **el conjunt dels estàndards d'aprenentatge avaluable propis de l'assignatura de Religió en determinaran la imatge**, en la mesura que indicaran de quina manera aquesta assignatura fa una aportació específica en el procés d'adquisició de les competències clau; a més a més, els mateixos estàndards identificaran les competències que es desenvoluparan mitjançant l'aprenentatge dels continguts propis d'aquesta l'assignatura.

Per aquest motiu, us caldrà tenir **molta cura en la redacció i l'ús dels estàndards d'aprenentatge avaluable**, per tal que donin relleu a la imatge que correspon a l'assignatura de Religió per raó de la seva especificitat.¹⁴

8

ELS MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

En el context de l'aplicació dels currículums de les diverses assignatures **cada escola gaudeix de plena autonomia** per a dissenyar i dur a la pràctica els mètodes pedagògics i didàctics i els criteris organitzatius que consideri adients amb vista a aconseguir que tots els alumnes assoleixin els objectius propis de cada etapa i adquireixin en grau suficient les competències clau.

En la programació del necessari treball interdisciplinari, caldrà assegurar que l'assignatura de Religió ocupi el lloc que li correspon en el conjunt de les assignatures de cada etapa, i que els alumnes interessats puguin cursar lliurement aquesta assignatura específica.¹⁵

9

EL PROJECTE EDUCATIU de l'escola

A la vostra escola realitzareu la tasca de **complementació i concreció del currículum de Religió de cada etapa** seguint aquestes orientacions, com també les instruccions de la **Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat**. El resultat d'aquesta tasca formarà part del projecte educatiu de l'escola, al costat de la concreció dels currículums de les altres assignatures.

Caldrà que la concreció dels currículums de l'assignatura de Religió de les diverses etapes, així com els resultats aconseguits en el procés d'aplicació, siguin objecte d'una avaluació anual que n'asseguri l'adequació a les finalitats que els justifiquen.¹⁶

10

GARANTIA DE FORMACIÓ PERMANENT

L'aplicació dels nous currículums de Religió Catòlica comporta **conèixer a fons la nova configuració dels currículums escolars i la finalitat i el caràcter de l'assignatura de Religió** en el conjunt del sistema educatiu. Les dues coses podran implicar un canvi significatiu dels criteris d'actuació i dels mètodes de treball adoptats per molts professors els darrers anys.

Aquest canvi de criteris i mètodes requerirà uns **processos de formació permanent que han esdevingut indispensables**. Els serveis propis de l'Església en l'àmbit de l'educació posaran aquests processos de formació al vostre abast per tal de garantir-vos la deguda qualificació personal i assegurar-vos la satisfacció necessària en la tasca que teniu encomanada.¹⁷

* * * * *

¹ Cf. LOE, 2, 120 i 121; COMISSIÓ EPISCOPAL D'ENSENYAMENT I CATEQUESI, *Currículums dels ensenyaments de Religió Catòlica* en les etapes d'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat, Introduccions;

² Cf. *Acord entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu sobre ensenyament i assumptes culturals*, de 3 de gener de 1979, 2; LOE, 18.3, 24.4, 25.6, 34 bis, 4, 34 ter, 4 i DA 2ª; RD 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària, DA 2ª; RD 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableixen els currículums de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat, DA 3ª; *Currículums de Religió Catòlica*.

³ Cf. Cf. MINISTERI D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT, *Reial Decret 126/2014*, Introducció i articles 9 i 10; *Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatoria i el Batxillerat*, Introducció, article 4 i Annex II.

⁴ Cf. LOE, 1, 6 bis.2,d), 19, 26, 120 i 121; *RD 126/2014*, 10; *RD 1105/2014*, 16; *Currículums de Religió Catòlica*, Orientacions de metodologia didàctica (EP i ESO) i Estratègies de metodologia didàctica (Batxillerat).

⁵ Cf. *RD 126t/2014*, 2,2; *RD 1105/2014*, 2.2; *Ordre ECD/65/2015*, Introducció i article 5; *Currículums de Religió Catòlica*, Introduccions (EP, ESO i Batxillerat).

⁶ Cf. *Currículums de Religió Catòlica*, Introduccions.

⁷ Cf. LOE, 18 i 52; *Currículums de Religió Catòlica*, Introduccions.

⁸ Cf. *Currículums de Religió Catòlica*, Introduccions; Cf. CONGREGACIÓ PER A L'EDUCACIÓ CATÒLICA, *Educar per al diàleg intercultural a les escoles catòliques* (2013).

⁹ Cf. *Acord entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu* de 1979; LOE, DA 2ª; Cf. *RD 126/2014*, DA 2ª; *RD 1105/2015*, DA3ª; Cf. *Currículums de Religió Catòlica*.

¹⁰ Cf. CEC, *Educar per al diàleg intercultural*; Cf. *Currículums de Religió Catòlica*, Introduccions.

¹¹ Cf. LOE, 6; *RD 126/2014*, 2; *RD 1105/2014*, 2; *Ordre ECD/65/2015*; *Currículums de Religió Catòlica* (EP, ESO i Batxillerat).

¹² Cf. LOE, 6 bis.2,d), 120 i 121; *RD 126/2014*, 3.1,c); *RD 1105/2014*, 3.1,d); *Currículums de Religió Catòlica*.

¹³ Cf. LOE, 6, 20, 21, 28 i 36; *RD 126/2014*, 12; *RD 1105/2015*, 20 i 30; *Ordre ECD/65/2015*, Introducció i article 7; Cf. *Currículums de Religió Catòlica*.

¹⁴ Cf. LOE, 6; *Ordre ECD/65/2015*, Introducció i article 5; *Currículums de Religió Catòlica*.

¹⁵ Cf. LOE, 6, 6 bis.d), 22.4-7, 120 i 121; *Ordre ECD/65/2015*, Introducció, article 6 i Annex II. Cf. *Currículums de Religió Catòlica*, Orientacions de metodologia didàctica i Estratègies de metodologia didàctica.

¹⁶ Cf. LOE, 84.9, 121.

¹⁷ Cf. LOE, 102; Cf. *Currículums de Religió Catòlica*, Orientacions de metodologia didàctica i Estratègies de metodologia didàctica.

3

ORIENTACIONS PRÀCTIQUES

per a l'aplicació dels currículums de Religió Catòlica

Proposta d'exemples concrets de complementació i concreció dels currículums de l'assignatura de Religió Catòlica

A continuació us proposem alguns exemples de complementació i concreció dels *continguts* de l'assignatura de Religió de les diferents etapes i d'adaptació i aplicació dels *criteris d'avaluació* i dels *estàndards d'aprenentatge avaluable*s. Ens referirem exclusivament als Blocs 1 i 3 dels components curriculars de cada etapa, excepte en el cas del Batxillerat.

Amb els criteris exposats més amunt, dividim l'exposició en tres apartats:

— **Apartat 3.1. Exemples de complementació i concreció del currículum de Religió Catòlica de l'etapa d'Educació Primària** (Components del Bloc 1: *El sentit religiós de la persona humana*; i del Bloc 3: *Jesús, compliment de la Història de la Salvació*).

Tenint en compte els **objectius educatius** propis d'aquesta etapa i les **competències clau** (Taula 1), en sis taules consecutives, corresponents als sis cursos de l'etapa, presentem alguns exemples de complementació i concreció dels **continguts d'ensenyament** i d'adaptació dels **criteris d'avaluació** i dels **estàndards d'aprenentatge avaluable**s, amb una orientació genèrica relativa al disseny dels **mètodes pedagògics i didàctics**.

— **Apartat 3.2. Exemples de complementació i concreció del currículum de Religió Catòlica de l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria** (Components del Bloc 1: *El sentit religiós de la persona humana*; i del Bloc 3: *Jesús, compliment de la Història de la Salvació*).

(Contingut anàleg al de l'apartat 3.1, per a l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria).

— **Apartat 3.3. Exemples de complementació i concreció del currículum de Religió Catòlica de l'etapa de Batxillerat** (Components del Bloc 1: *Antropologia cristiana*).

(Contingut anàleg al de l'apartat 3.1, per a l'etapa de Batxillerat).

UN ASPECTE MOLT RELLEVANT

En la realització de la tasca de complementació i concreció dels continguts de l'assignatura de Religió, els professors i professores sereu plenament conscients que aquesta assignatura és una més en el currículum de l'etapa que correspongui, i que, com les altres assignatures, haurà de fer la seva aportació al procés de consecució dels **objectius educatius propis de l'etapa** i a l'adquisició de les **competències clau**.

Per aquest motiu, en la programació del treball a l'aula, caldrà que s'hi precisi amb molta claredat de quina forma pràctica els processos d'aprenentatge d'aquests continguts esdevindran una aportació a la consecució d'alguns **objectius educatius de l'etapa** i a l'adquisició d'algunes **competències clau**.

Amb aquesta finalitat, haureu d'assegurar que les programacions del treball a les aules incloguin la determinació dels corresponents **objectius didàctics** que apuntin a la consecució dels objectius d'etapa i a l'adquisició i el desenvolupament de les competències.

3.1

Exemples de complementació i concreció del **currículum de Religió Catòlica** de l'etapa d'**EDUCACIÓ PRIMÀRIA** (components dels Blocs 1 i 3)

OBJECTIUS DE L'ETAPA d'Educació Primària	COMPETÈNCIES
<p>L'educació primària contribuirà a desenvolupar en els nens i nenes les capacitats que els permetin:</p> <p>a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar-hi d'acord, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.</p> <p>b) Desenvolupar hàbits de treball individual i en equip, d'esforç i responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en ells mateixos, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge i esperit emprenedor.</p> <p>c) Adquirir habilitats per a la prevenció i per a la resolució pacífica de conflictes, que els permetin desenvolupar-se amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, així com en els grups socials amb els quals es relacionen.</p> <p>d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats dels homes i les dones i la no discriminació de persones amb discapacitat.</p> <p>e) Conèixer i utilitzar de manera apropiada la llengua catalana i la llengua castellana, i desenvolupar hàbits de lectura.</p> <p>f) Adquirir almenys en una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeti expressar i comprendre missatges senzills i desenvolupar-se en situacions quotidianes.</p> <p>g) Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana.</p> <p>h) Conèixer els aspectes fonamentals de les Ciències de la Natura, les Ciències Socials, la Geografia, la Història i la Cultura.</p> <p>i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les tecnologies de la informació i la comunicació i desenvolupar un esperit crític davant els missatges que reben i elaboren.</p> <p>j) Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.</p> <p>k) Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com a mitjans per afavorir el desenvolupament personal i social.</p> <p>l) Conèixer i valorar els animals més pròxims a l'ésser humà i adoptar formes de comportament que afavoreixin la seva atenció.</p> <p>m) Desenvolupar les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.</p> <p>n) Fomentar l'educació viària i actituds de respecte que incideixin en la prevenció dels accidents de trànsit.</p> <p>(LOE, 17)</p> <p><i>NOTA. Els aprenentatges realitzats a la classe de Religió ajudaran a assolir, sobretot, els objectius destacats en negreta.</i></p>	<p>Les competències clau del currículum són les següents:</p> <p>a) Comunicació lingüística.</p> <p>b) Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.</p> <p>c) Competència digital.</p> <p>d) Aprendre a aprendre.</p> <p>e) Competències socials i cíviques</p> <p>f) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</p> <p>g) Consciència i expressions culturals.</p> <p><i>(Conèixer el caràcter i l'abast de cada una de les competències clau tal com estan descrites en l'Annex I de l'Ordre ECD/65/2015, BOE 20-01-2015).</i></p>

Complementació i concreció del **CURRÍCULUM DE L'ASSIGNATURA DE RELIGIÓ (EP)**
(Resolució de 11 de febrer de 2015, Annex 1 – BOE 24-02-2015)

PRIMER CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La creació com a regal de Déu.

El relat bíblic de la creació de l'univers i el seu valor simbòlic.

La creació de l'univers, un acció amorosa de Déu perquè esdevingui la casa de la humanitat.

Els homes i les dones, obra mestra de la creació i expressió de l'amor de Déu.

L'actitud d'admiració davant la bellesa de la natura, com a expressió de la bondat de Déu.

La capacitat de l'ésser humà de comunicar-se amb Déu.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Observar i valorar la creació de l'univers com a acte d'amor a la persona humana.
2. Mostrar admiració davant la bellesa de la natura.
3. Reconèixer la relació especial que existeix entre Déu i la persona humana.
4. Reconèixer que la persona és un ésser capaç de parlar amb Déu i expressar-li els seus sentiments més profunds.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Admira i respecta l'obra de la creació i en té cura.
- 2.1 Expressa amb paraules pròpies l'admiració pel que Déu ha fet per la humanitat.
- 3.1 Reconeix les atencions de què és objecte com a do de Déu, i mostra el seu agraïment.
- 4.1 Observa i aprecia, mitjançant algun exemple tret de la Bíblia, que l'home i la dona són capaços d'adreçar-se a Déu i manifestar-li els seus sentiments.
- 4.2 Comprèn i reproduïx formes senzilles de relacionar-se amb Déu, comunicar-li desitjos i inquietuds personals, i mostrar-li agraïment pels dons rebuts.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Déu acompanya la humanitat en la història.

Déu s'adreça als homes i les dones com a amics.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
1. Reconèixer i considerar la relació entre Déu i els homes com una relació entre pare i fills.	1.1 Coneix i valora que Déu parla amb Abrahán i Moisés per a esdevenir amic d'ells. 1.2 Indica i representa les característiques de l'amistat de Déu amb els homes i dones: cura, protecció, acompanyament, col·laboració, etc.

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Historia de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

El pla de Déu per a la salvació de la humanitat.

L'encarnació del Fill de Déu, un acte d'amor.

Jesús, el fill de Déu, es fa home i viu i creix en una família.

Maria i Josep, col·laboradors de Déu en la realització del procés de salvació de la humanitat.

Esdeveniments més rellevants i llocs geogràfics en la vida de Jesús.

L'acte suprem de l'amor de Déu: Jesús *dóna la vida* per a la nostra salvació.

Homes i dones que han donat la vida pels més necessitats com a prolongació de l'amor de Jesús.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
1. Relacionar llocs i esdeveniments en els quals Déu ha expressat el seu amor als homes en la vida de Jesús.	1.1 Indica i associa llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús.
2. Recordar moments en els quals Jesús ha manifestat que el manament més important de tots és el manament de l'amor.	2.1 Narra fets de la vida de Jesús que expressin que l'amor als altres, sobretot als més necessitats, determina la seva manera d'actuar.
3. Conèixer i ordenar els principals moments de la passió i mort de Jesús.	3.1 Indica i ordena representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús.
4. Comprendre que els deixebles de Jesús s'han de distingir per l'amor als pobres.	4.1 Descriu com l'amor als altres es manifesta sobretot donant la vida per les persones més necessitades d'ajut.

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

L'Església, la família de Jesús.

L'espai i el temps sagrat en l'Església.

El diumenge, el dia dedicat al Senyor.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<ol style="list-style-type: none"> 1. Reconèixer que els cristians formem una família. 2. Distingir els espais i els temps sagrats d'altres llocs i temps. 3. Remarcar els elements distintius del diumenge com a dia especial. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seva família. 2.1 Expressa el respecte al temple com a lloc sagrat. 3.1 Coneix i descriu el sentit del diumenge.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

SEGON CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Déu, pare de la humanitat, desitja la nostra felicitat.

Déu ha posat la creació al servei dels homes i les dones, dels nens i les nenes de tot el món.

Déu ha creat l'home i la dona amb el desig de fer-los amics seus.

En el relat bíblic, el Paradís és lloc de trobada i d'amistat entre Déu i les seves criatures preferides.

El valor de l'amistat com a dimensió de la persona humana. Necessitat de tenir amics i amigues.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Descobrir en la pròpia vida el desig *de realitzar-nos plenament* i ser feliços.
2. Reconèixer que la persona humana, home o dona, *necessita relacionar-se amb altres persones per realitzar-se com a ésser humà*.
3. Descobrir i valorar la bondat de Déu, *que ha infós en el cor de l'home i la dona* el desig de ser feliços i *d'establir relacions d'amistat amb altres persones i amb el mateix Déu*.
4. Comprendre que tot l'univers, *simbolitzat pel Paradís en el relat bíblic*, és una manifestació de l'amor de Déu a la humanitat.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Pren consciència dels moments i les coses que *fan que una persona se senti feliç, no solament ella sinó també les persones del seu entorn*.
- 2.1 Descobreix i identifica algunes situacions en les quals sent la necessitat d'altres persones, i també de Déu, per a viure *i ser feliç*.
- 3.1 Valora i agraeix que Déu hagi creat l'home i la dona amb la intenció de fer-los feliços.
- 4.1 Llegeix i comprèn el relat bíblic del Paradís *i el seu simbolisme*.
- 4.2 Identifica i representa gràficament els dons que Déu ha fet *a l'home i la dona en l'acte de la creació de l'univers*.
- 4.3 Expressa, amb paraules i gestos, i de forma senzilla, l'agraïment a Déu pel do de la seva amistat.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la historia

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La Bíblia narra el que Déu ha fet en la història

Déu actua en la història. L'amistat de Déu amb els Patriarques.

Déu proposa als homes i dones un camí per a la trobada amb Ell.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Identificar, en els relats bíblics, l'acció de Déu en la història.</p> <p>2. Conèixer i valorar, en la vida dels Patriarques, les manifestacions de Déu Pare: protecció, cura i acompanyament.</p> <p>3. Reconèixer i apreciar que Déu cerca sempre la salvació de la persona humana.</p>	<p>1.1 Coneix, aprèn i reconstrueix alguns relats bíblics de l'acció de Déu en la història.</p> <p>1.2 Selecciona i representa algunes escenes bíbliques en les quals es manifesta l'acció de Déu en la història.</p> <p>2.1 Associa expressions i comportaments dels Patriarques en els relats bíblics mitjançant recursos interactius.</p> <p>2.2 Dramatitza moments de la vida dels Patriarques en els quals es manifesti la protecció la cura i l'acompanyament de Déu.</p> <p>3.1 Escolta i, després, descriu moments en els quals Déu ajuda el poble d'Israel.</p>

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Maria, una peça clau en el disseny del procés de salvació de la humanitat dissenyat per Déu.

Déu escull Maria perquè el Seu fill es faci home.

Qualitats més rellevants de Maria que van fer que Déu l'escollís com a Mare del seu Fill.

L'Advent, el temps d'espera del compliment de la promesa de salvació.

Característiques més rellevants del Temps d'Advent.

El Nadal: el naixement del Salvador.

Formes de celebració de la festa de Nadal entre els cristians.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Conèixer i valorar la resposta de Maria a la invitació de Déu a col·laborar en el naixement de Jesús.</p> <p>2. Aprendre el significat de la paraula Advent i la manera de celebrar aquest temps litúrgic.</p> <p>3. Identificar el significat profund del Nadal i valorar la forma de celebrar aquesta festa.</p>	<p>1.1 Llegeix i expressa, verbalment o gràficament, el relat de l'Anunciació en l'evangeli de Lluc.</p> <p>1.2 Dramatitza el paper dels personatges que intervenen en l'escena de l'Anunciació.</p> <p>2.1 Identifica els signes de l'Advent com a temps d'espera d'una festa molt important.</p> <p>2.2 Reconeix i valora la necessitat de l'espera com a actitud quotidiana de la vida.</p> <p>3.1 Coneix el relat del naixement de Jesús i descobreix el valor profund del Nadal en l'actitud i les paraules dels personatges que hi intervenen.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

El Baptisme: l'acte d'incorporació a l'Església.

La unitat eclesial: fills d'un mateix Pare.

Jesucrist santifica el temps: l'any litúrgic.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer el Baptisme com el moment de la incorporació a l'Església.

2. Observar i comprendre els signes presents en la litúrgia baptismal.

3. Prendre consciència que el Pare genera la unitat de l'Església.

4. Conèixer l'any litúrgic i els temps de què consta.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

1.1 Coneix i explica el sentit del Baptisme amb les seves paraules.

1.2 Identifica els pares, els padrins, els preveres, tots batejats i formant part del poble que Jesús va instaurar.

2.1 Associa els elements materials de l'aigua, la llum i l'oli amb el seu significat sacramental.

3.1 Relaciona la unitat de l'Església amb la unitat dels òrgans del seu propi cos.

3.2 Indica, en diverses expressions artístiques, la representació de Déu com a pare de tots.

4.1 Construeix un calendari en el qual col·loca els diferents temps litúrgics.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

TERCER CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La realitat que ens envolta, un regal de Déu perquè puguem realitzar-nos plenament i aconseguir la felicitat.

Algunes respostes als regals rebuts de Déu al llarg de la història i de la pròpia vida personal.

La capacitat de la persona humana de trencar la seva relació d'amistat amb Déu: Adan i Eva.

El sentit de pecat.

La capacitat d'establir amistats amb altres persones i de malmetre aquestes amistats.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer i valorar que els pares, els amics i amigues, i l'entorn, són un regal de Déu perquè esdevinguem feliços.

2. Prendre consciència que les accions personals ens apropen a Déu o ens aparten d'Ell.

3. Comprendre que la *decisió adoptada per Adan i Eva en el Paradís és l'expressió del rebuig del do que Déu els havia fet*.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

1.1 Recorda i narra algunes experiències recents en les quals ha descobert que la família, els amics i l'entorn són un regal *no merescut*.

1.2 Indica, descriu i comparteix amb els companys i companyes situacions, persones o coses que susciten *i mereixen* agraïment.

2.1 Distingeix i descriu algunes accions personals que *provoquen la sensació de felicitat o bé de disgust*.

3.1 Llegeix, identifica i explica amb paraules les conseqüències del rebuig del do de Déu per part d'Adan i Eva, segons la descripció feta en el relat bíblic.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la historia

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La vocació de Moisès per a l'alliberament del seu poble.

L'aliança de Déu amb el poble d'Israel en el Sinai

La cura de Déu pel seu poble; signes d'amistat (el núvol, el manà, l'aigua, etc.).

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Descobrir la importància de Moisès per a l'alliberament del poble d'Israel.</p> <p>2. Reconèixer les conseqüències de l'Aliança de Déu amb Israel.</p> <p>3. Reconèixer i valorar els signes de l'amistat de Déu amb el seu poble.</p>	<p>1.1 Aprèn i ordena cronològicament els principals esdeveniments de la història d'Israel</p> <p>1.2 Coneix i descriu la missió de Moisès en el relat bíblic.</p> <p>2.1 Expressa gràficament moments significatius de la missió de Moisès per a l'alliberament del poble.</p> <p>2.2 Coneix el contingut de l'Aliança, n'identifica les implicacions i pren consciència del sentit que poden tenir en la vida actual.</p> <p>3.1 Dissenya de manera ordenada vinyetes que incloguin el signes de l'amistat de Déu durant la travessia del seu poble pel desert.</p> <p>3.2 S'interessa i agraeix els signes de la cura de Déu en la seva vida: la salut, la família, l'escola, els amics.</p>

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

El paper de Joan Baptista i el sentit de la seva predicació a la riba del riu Jordà.

El caràcter del Baptisme de Jesús : l'inici de la seva missió.

La missió de Jesús és aconseguir que els homes i dones **se salvin** i siguin feliços.

El bé de les persones com a font i motiu de felicitat.

La raó de ser del seguiment de Jesús. Diversos tipus de resposta a la crida de Jesús.

La col·laboració dels seguidors de Jesús en la millora de la societat.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Associar el Baptisme de Jesús amb el moment en què inicia la seva vida pública.</p> <p>2. Mostrar com Jesús, amb els seus gestos i les seves accions, fa que els homes puguin assolir la felicitat.</p> <p>3. Mostrar com nosaltres podem col·laborar en la millora de la societat.</p> <p>4. Comparar les diferents respostes dels amics de Jesús a la seva crida.</p>	<p>1.1 Descriu els canvis que el Baptisme introdueix en la vida de Jesús.</p> <p>2.1 Descobreix i subratlla, en els relats dels miracles, els gestos i les accions de Jesús que fan que els homes siguin més feliços.</p> <p>2.2 Respecta i valora el comportament de Jesús amb els pecadors.</p> <p>3.1 Descobreix i descriu com el bé de les persones és motiu de felicitat.</p> <p>3.2 Mostra que, amb seva actuació, pot fer el bé a altres persones o perjudicar-les.</p> <p>4.1 Identifica i comenta algunes característiques diferencials en les respostes de les persones que reben la crida de Jesús en els relats evangèlics.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

L'Església com a continuadora de la missió de Jesús.

Els cristians manifesten l'amistat amb Déu en el diàleg amb Ell i amb el testimoniatge de la seva vida.

El Parnostre, signe de pertinença a la comunitat cristiana.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
1. Identificar i valorar les accions de l'Església que continuen la missió de Jesús.	1.1 Cerca testimonis de l'acció missionera i caritativa de l'Església com a continuïtat de la missió de Jesús. 1.2 Inventa relats breus per a expressar com l'acció missionera, la caritat i els sacraments ajuden a aconseguir la felicitat de les persones.
2. Descobrir en la pregària una forma de manifestar l'amistat amb Déu.	2.1 Compon textos que expressin el diàleg de la persona amb Déu. 2.2 Recopila i comparteix amb els teus companys algunes pregàries que la comunitat cristiana utilitza cada dia.
3. Indicar trets de l'amistat amb Déu en la vida quotidiana.	3.1 Observa i descobreix manifestacions de l'amistat amb Déu en la vida dels sants.
4. Comprendre que la pregària del Parnostre expressa la pertinença a la comunitat eclesial.	4.1 Explica significativament l'origen del Parnostre. 4.2 Reconstrueix i dramatitza el context en què Jesús ensenya la pregària del Parnostre als seus deixebles.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

QUART CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

L'experiència del pecat en els relats de les religions més antigues.
 El perdó com a necessitat de l'ésser humà **per haver trencat la relació d'amistat amb Déu i amb persones del nostre entorn.**
 La misericòrdia de Déu segons el magisteri del papa Francesc.

IMPORTANT. En la programació del **treball a l'aula**, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Descobrir, en els relats de les religions antigues, l'experiència del pecat com a ruptura de l'amistat amb Déu.
2. Adonar-se de la necessitat del perdó **per a recobrar l'amistat amb Déu i amb els altres, i per a ser feliç.**
3. Reconèixer que la misericòrdia de Déu és una expressió del seu amor.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Descobreix i narra algunes situacions de pecat descrites en els **relats de la religió catòlica i d'altres religions.**
- 1.2 Qualifica el tipus de pecat observat en situacions del seu entorn, i **les compara amb els relats de les altres religions conegudes.**
- 2.1 Recorda situacions personals o bé socials **que convé que siguin reconegudes, compreses i perdonades.**
- 3.1 Descriu una expressió de misericòrdia en el comportament d'una persona reconeguda per la seva bondat.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

El relat del pecat original: l'home vol suplantar Déu.
 Déu està sempre disposat a perdonar.
 Infidelitat a la missió encomanada per Déu en la història de David.
 En la seva vida, David sent la necessitat de redempció.
 Déu es fidel i promet un Messies.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Identificar l'origen del pecat en alguns relats bíblics.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Sap ubicar en el relat les frases que expressen la manca de col·laboració amb Déu i el rebuig de l'amistat amb Ell, i les aplica a situacions actuals.
- 1.2 Recorda i narra esdeveniments actuals en els quals l'amistat amb Déu ha estat rebutjada.

<p>2. Conèixer les característiques del perdó de Déu.</p> <p>3. Memoritzar moments en la història de David en les quals abusa de la missió rebuda de Déu.</p> <p>4. Descobrir i valorar la raó per la qual David sent la necessitat de redempció.</p> <p>5. Aprendre i recordar històries bíbliques en les quals Déu promet el Messies.</p>	<p>2.1 Descobreix i enumera les característiques del perdó de Déu en alguns relats bíblics.</p> <p>3.1 Identifica i descriu comportaments de la vida del rei David que s'oposen a la voluntat de Déu.</p> <p>4.1 Compara l'actitud de David amb situacions personals en les quals ha sentit la necessitat de perdó.</p> <p>4.2 Reconeix i expressa artísticament escenes de la història de David en les quals Déu el perdona. Mostra respecte a les intervencions dels seus companys i companyes.</p> <p>5.1 Reconstruïx i memoritza escenes bíbliques en les quals Déu fa la promesa del Messies.</p>
---	--

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Jesús, expressió del perdó i la misericòrdia de Déu.
 Les accions i les paràboles de Jesús, com a expressió de la seva voluntat de perdonar.
 Amistat i preferència de Jesús pels més dèbils i necessitats.
 Jesús compleix la voluntat del Pare: donar la vida per la salvació de la humanitat: Passió i mort de Jesús.
 Exemples de la vida d'alguns homes i dones que imiten Jesús en la donació de la seva vida pel bé d'altres persones.
 El sentit de les obres de misericòrdia en la tradició de l'Església Catòlica.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Comprendre el significat d'algunes paràboles en les quals Jesús mostra la seva voluntat de perdonar.</p> <p>2. Memoritzar algunes de les accions en les quals Jesús concedeix el perdó als pecadors.</p> <p>3. Reconèixer la iniciativa de Jesús en el servei als pobres, als necessitats de comprensió i d'amor, i als malalts.</p> <p>4. Comprendre i apreciar que, en la seva passió i la seva mort, Jesús compleix la voluntat del Pare i expressa la seva misericòrdia.</p> <p>5. Comprendre i adaptar, a la realitat de la nostra societat, les anomenades «obres de misericòrdia» segons la tradició de l'Església Catòlica.</p>	<p>1.1 Analitza, comenta i inventa relats en els quals actualitza les paràboles del fill pròdig i del fariseu i el publicà.</p> <p>2.1 Observa escenes de perdó en algunes obres d'art, i les explica per a facilitar-ne la comprensió per part d'altres persones.</p> <p>3.1 Cerca, subratlla i comenta alguns trets de la preferència de Jesús pels pobres, els necessitats i els malalts, en els textos evangèlics.</p> <p>4.1 Ordena escenes de la Història de la passió de Jesús i identifica les paraules que expressen la seva relació amb el Pare.</p> <p>4.2 Distingeix i explica frases del relat de la pregària de l'Hort de les Oliveres que expressen l'obediència de Jesús al Pare.</p> <p>5.1 Comprèn i descriu amb exemples com les obres de misericòrdia també tenen sentit avui en la nostra societat.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

El sagrament de la Reconciliació.
La celebració de l'Eucaristia.
La Quaresma: temps penitencial.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Explicar que Déu concedeix el perdó mitjançant el sagrament de la Reconciliació.
2. Diferenciar signes i moments de la celebració eucarística.
3. Conèixer trets de la Quaresma com a temps penitencial.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Coneix i explica les condicions per a rebre el perdó de Déu.
- 1.2 Descriu els passos de la celebració del sagrament del Perdó.
- 2.1 Vincula símbols, significats i moments en la celebració eucarística.
- 3.1 Descobreix i presenta, de formes diverses, obres i institucions de l'Església que tenen caràcter penitencial.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

CINQUÈ CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La persona humana, home i dona, ha estat creada amb el desig de fer el bé.

Fer el bé significa col·laborar en l'obra de la creació i en la millora de la societat mitjançant el servei als altres.

L'ésser humà se sent realitzat i feliç quan té l'oportunitat de fer el bé i descobrir que és estimat per les persones del seu entorn.

Ocasions més freqüents de fer el bé a les persones que requereixen la comprensió l'ajut gratuït d'altres persones.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer i valorar que Déu hagi creat l'home i la dona i que hagi infós en el seu cor el desig de fer el bé.
2. Fer l'esforç per descobrir que l'afany de fer el bé i realitzar-lo espontàniament genera satisfacció personal i sensació de felicitat.
3. Descobrir situacions d'homes i dones que no podrien viure dignament sense rebre l'ajut d'altres persones.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Cerca, en diverses fons d'informació i biografies d'homes i dones, situacions que mostren l'afany de les persones de fer el bé.
- 1.2. Comparteix amb els companys els trets més significatius de les situacions descobertes.
- 2.1 Valora amb actitud crítica algunes conseqüències d'haver fet el bé.
- 2.2 Recorda algunes situacions que, en la història, han palesat els beneficis d'haver fet el bé en circumstàncies diverses.
- 3.1 Descriu l'actuació d'alguna persona o d'alguna institució que es distingeix per l'ajut que presta a persones concretes que necessiten aquest ajut per poder viure dignament.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Déu estableix aliança amb el seu poble.

Déu desitja santedat per al seu poble: els deu manaments.

La Bíblia: estructura i composició.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Interpretar el significat de l'Aliança de Déu amb el poble.</p> <p>2. Comprendre i respectar les característiques del poble que Déu vol segons el contingut del decàleg.</p> <p>3. Distingir i aprendre els noms dels diversos tipus de llibres de l'Antic i del Nou Testament.</p> <p>4. Explicar els diferents autors i moments de la història en la qual la Bíblia va ser redactada.</p>	<p>1.1 Defineix el terme bíblic «Aliança».</p> <p>1.2 Explica i sintetitza els trets característics de l'Aliança de Déu amb el seu poble.</p> <p>2.1 Classifica i és conscient del contingut del decàleg.</p> <p>2.2 Descriu experiències de la seva vida relacionades amb els manaments.</p> <p>3.1 Nomena i classifica els grups de llibres de l'Antic i del Nou Testament.</p> <p>4.1 Confecciona recursos per situar cronològicament els principals llibres de la Bíblia.</p>

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Jesús invita totes les persones a trobar-se amb Ell i descobrir el seu amor a la humanitat.
 La trobada d'una persona amb Jesús **dóna la oportunitat de conèixer** la seva veritable identitat.
L'anunci del Regne de Déu per part de Jesús i la seva invitació a col·laborar en la seva construcció.
 Els miracles, signe del Regne d'amor que Jesús ha vingut a instaurar.
 La resurrecció de Jesús: compliment del pla salvífic de Déu.
La participació dels seguidors de Jesús en la seva resurrecció.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Reconèixer, en els relats evangèlics, el canvi que la trobada amb Jesús provoca en els qui s'apropen a ell i acullen el seu missatge.</p> <p>2. Conèixer i interpretar el significat dels miracles de Jesús com a acció de Déu en la construcció del seu Regne.</p> <p>3. Comprendre que, en la resurrecció de Jesús, Déu el rescata de la mort per a no morir mai més.</p> <p>4. Comprendre com els seguidors de Jesús tenen consciència de participar, també ells, de la seva resurrecció.</p>	<p>1.1 Interpreta i valora el canvi que la trobada amb Jesús ha provocat en alguns dels personatges presentats en els evangelis.</p> <p>2.1 Selecciona alguns miracles i en justifica l'elecció amb vista a explicar-ne el significat.</p> <p>2.2 Dramatitza, amb el respecte degut, alguns miracles narrats en els evangelis.</p> <p>3.1 Selecciona algunes afirmacions dels primers capítols dels Fets dels Apòstols amb les quals els qui són testimonis de la resurrecció de Jesús reconeixen que és una acció de Déu.</p> <p>3.2 Reconstrueix, amb l'ajut de les TIC, les trobades dels apòstols amb Jesús ressuscitat descrites en els relats evangèlics.</p> <p>3.3 Cerca i explica signes i gestos de les comunitats cristianes que avui manifesten la presència de Jesús en la vida de l'Església.</p> <p>4.1 Descobreix i descriu la joia dels qui han optat per seguir els ensenyaments de Jesús i se senten participants de la seva resurrecció.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	
CONTINGUTS D'ENSENYAMENT	
<p>L'Església: ministeris i serveis. L'Eucaristia, renovació del sacrifici de Jesús en la creu.</p>	
CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Conèixer i respectar la composició de l'Església Catòlica. 2. Identificar el vincle que existeix entre el Sant Sopar i la passió, la mort i la resurrecció de Crist.</p>	<p>1.1 Identifica i descriu els trets i funcions dels diferents membres de la comunitat eclesial. 2.1 Explica i valora el significat de les paraules de Jesús en el Sant Sopar. 2.2 Associa la celebració de l'Eucaristia amb les paraules i els gestos de Jesús en el Sant Sopar.</p>

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS
<p>DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).</p>

* * * * *

SISÈ CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La incapacitat de l'home i la dona d'esdevenir feliços, **ells sols, fa necessari l'ajut d'un Déu que els salvi.**

L'ésser humà es pot realitzar plenament gràcies a la relació d'amistat amb Déu.

La relació de la persona humana amb la divinitat és una realitat comuna en totes les religions.

Exemples de persones que han viscut experiències reconegudes de relació íntima amb Déu i que han comportat un benefici per a la humanitat.

IMPORTANT. En la programació del **treball a l'aula**, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Descobrir i **valorar algunes circumstàncies que fan palesa la dificultat de la persona humana d'aconseguir, ella sola, la seva plena realització personal.**
2. Reconèixer i acceptar la necessitat de Déu **en el procés de realització personal plena (salvació).**
3. Descobrir i interpretar signes que, en les diverses cultures, evidencien que **la realització plena de la persona humana només s'aconsegueix mitjançant la relació d'amistat amb Déu.**
4. Reconèixer que la relació d'amistat amb Déu fa que l'home i la dona es realitzin més plenament.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Identifica i valora situacions en les quals **la persona humana reconeix la dificultat d'esdevenir feliç ella sola.**
- 2.1 Cerca, compara i comenta expressions del desig humà **de realització personal plena (salvació)** en la literatura i en la música actuals.
- 3.1 Descobreix i explica per què **els darrers moments de la vida, en pintures, ritus i costums, són signes expressius** de la relació de la persona humana amb la Divinitat.
- 4.1 Cerca i descriu esdeveniments de la història en els quals es pot valorar que **la vivència de la religió ha estat l'estímul que ha conduït la humanitat al foment** dels drets humans, la convivència, el progrés i la pau.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

El poble d'Israel com a dipositari de la saviesa de Déu.
Els llibres sapiencials enriqueixen la humanitat.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Descobrir i apreciar la riquesa dels textos sapiencials en la història.</p>	<p>1.1 Identifica i valora expressions recollides en els llibres sapiencials que enriqueixen i milloren la persona.</p> <p>1.2 Descobreix i contrasta la saviesa popular amb expressions de la saviesa d'Israel, i ho expressa amb un judici personal.</p> <p>1.3 Proposa, en diàleg amb els seus companys, situacions i comportaments en els quals s'expressa la riquesa humana presentada en els llibres sapiencials.</p>

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Jesucrist, l'expressió més perfecta de l'amor de Déu Pare, la imatge de la seva misericòrdia (papa Francesc).

Les temptacions de Jesús en el desert, un obstacle al compliment del pla de Déu i a la realització de la seva missió: la salvació de la humanitat.

Els obstacles que els qui han acollit el missatge de Jesús han de superar per a ser-li fidels.

Jesús envia els deixebles a continuar la seva missió salvífica.

La raó de ser de l'Església Catòlica: la transmissió del missatge de Jesús a tota la humanitat.

Propostes d'altres religions com a ofertes de salvació per a la humanitat.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Descobrir que, a través de Jesús, ens podem trobar amb un Déu que és amor.</p> <p>2. Maldar per comprendre que Jesús ha de superar obstacles externs per a complir la voluntat de Déu.</p> <p>3. Comprendre que els qui han optat per seguir Jesús també han de superar obstacles per a ser-li fidels en la seva vida i complir la missió que Ell els encomana.</p> <p>4. Comprendre que la missió salvífica que Jesús va iniciar continua en l'Església.</p>	<p>1.1 Cerca, en els discursos de l'evangeli de Joan, algunes frases que expressen la relació de Jesús amb Déu Pare, i s'esforça per a comprendre'n el significat.</p> <p>1.2 Identifica i sintetitza frases amb les quals Jesús manifesta l'amor del Pare a tots els homes i dones en els discursos del mateix Jesús segons l'evangeli de Joan.</p> <p>2.1 Extrapola les dificultats que Jesús va haver de superar en la seva vida pública per complir la missió que el Pare li havia encomanat.</p> <p>3.1 Descobreix i descriu alguns obstacles que dificulten el seguiment de Jesús per part dels qui han acollit el seu missatge.</p> <p>4.1 Localitza i explica en què consisteix la missió apostòlica que Jesús encomana als seus seguidors segons els evangelis sinòptics.</p> <p>4.2 Construeix un gràfic en el qual pot comparar les accions de Jesús i les accions de l'Església.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Els sacraments al servei de la missió de l'Església: Confirmació, Ordre i Matrimoni.
La Pasqua, temps de resurrecció. Els fruits de la resurrecció de Jesús: la alegria i la pau.
Els cristians, testimonis de la resurrecció.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Diferenciar l'aportació dels sacraments de servei a la missió de l'Església.
2. Identificar els trets del temps litúrgic de la Pasqua.
3. Reconèixer i valorar el canvi de vida generat per la trobada amb el Ressuscitat.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Coneix i explica amb exemples la raó per la qual la Confirmació, l'Ordre i el Matrimoni estan al servei de l'Església.
- 1.2 Aprèn i diferencia els signes i moments celebratius de la Confirmació, l'Ordre i el Matrimoni.
- 2.1 Assenyala i explica els principals signes pasquals.
- 2.2 Crea una composició en la qual s'expressi l'alegria i la pau que els deixebles van experimentar quan es van trobar amb el Ressuscitat.
- 3.1 Selecciona testimoniatges de cristians i justifica el canvi generat per la trobada amb el Ressuscitat.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

3.2

Exemples de complementació i concreció del currículum de Religió Catòlica de l'etapa d'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA (components dels Blocs 1 i 3)

OBJECTIUS DE L'ETAPA d'ESO	COMPETÈNCIES
<p>L'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en els i les alumnes les capacitats que els permetin:</p> <p>a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg afermant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.</p> <p>b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.</p> <p>c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones.</p> <p>d) Enfortir les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, com també rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.</p> <p>e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.</p> <p>f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.</p> <p>g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.</p> <p>h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en català i en castellà, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.</p> <p>i) Comprendre una o més llengües estrangeres i expressar-s'hi de manera apropiada.</p> <p>j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, així com el patrimoni artístic i cultural.</p> <p>k) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, per contribuir a la seva conservació i millora.</p> <p>l) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.</p> <p style="text-align: right;"><i>(LOE, 23)</i></p> <p><i>NOTA. Els aprenentatges realitzats a la classe de Religió ajudaran a assolir, sobretot, els objectius destacats en negreta.</i></p>	<p>Les competències clau del currículum són les següents:</p> <p>a) Comunicació lingüística.</p> <p>b) Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.</p> <p>c) Competència digital.</p> <p>d) Aprendre a aprendre.</p> <p>e) Competències socials i cíviques.</p> <p>f) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</p> <p>g) Consciència i expressions culturals.</p> <p><i>(Conèixer el caràcter i l'abast de cada una de les competències clau tal com estan descrites en l'Annex I l'Ordre ECD/65/2015, BOE 20-01-2015).</i></p>

Complementació i concreció del **CURRÍCULUM DE L'ASSIGNATURA DE RELIGIÓ** (ESO)
(Resolució de 11 de febrer de 2015, Annex 2 – BOE 24-02-2015)

PRIMER CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La realitat creada i els esdeveniments són signe de Déu.

El relat de la creació en la religió catòlica i en altres religions. Diferències més rellevants.

Alternatives científiques al relat de la creació de l'univers. Persones que les han proposat i defensat.

Magisteri del papa Francesc sobre la bellesa, la conservació i el bon ús dels béns creats.

L'Encíclica relativa a la creació i la protecció del medi ambient.

Propostes de col·laboració positiva en la conservació i la millora dels béns que la natura ofereix a la humanitat.

IMPORTANT. En la programació del **treball a l'aula**, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer i valorar que **el món que ens envolta és un do de Déu fet palès en la creació de l'univers**.

2. Identificar l'origen diví de la realitat **del món en què vivim**.

3. Contrastar l'origen de la creació en els diversos relats religiosos entorn de la creació de l'univers.

4. Diferenciar l'explicació teològica i l'explicació científica de la creació **de l'univers**.

5. Conèixer i comentar l'opinió del papa Francesc sobre la creació i la protecció del medi ambient.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

1.1 Expressa per escrit esdeveniments imprevistos que mostren que **el món en què vivim** no és el resultat de l'acció humana.

1.2 Avalua amb els companys esdeveniments i situacions en els quals es posa de manifest que **l'univers** és un do de Déu.

2.1 Raona que l'origen del món i la realitat són fruit del disseny amorós de Déu.

3.1 Relaciona i distingeix, verbalment, l'origen de la creació en els relats mítics de l'antiguitat i en el relat bíblic.

4.1 Reconeix i indica les diferències existents entre l'explicació teològica i l'explicació científica de la creació.

4.2 Respecta l'autonomia de l'explicació teològica i l'autonomia de l'explicació científica de la creació, i **n'assenyala algunes diferències essencials**.

5.1 Coneix i explica als companys dos dels aspectes més rellevants de l'Encíclica del papa Francesc sobre la creació i la protecció del medi ambient.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	
CONTINGUTS D'ENSENYAMENT	
La història d'Israel: elecció, aliança, monarquia i profetisme.	
CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Conèixer, contrastar i apreciar els principals esdeveniments de la història d'Israel.</p> <p>2. Descobrir les diferents formes de comunicació que Déu ha utilitzat en les diverses etapes de la història d'Israel.</p> <p>3. Distingir i comparar les formes amb les quals Déu es manifesta en les distintes etapes de la història d'Israel.</p>	<p>1.1 Coneix, interpreta i construeix una trajectòria temporal amb els principals esdeveniments i personatges de la història d'Israel.</p> <p>1.2 Mostra interès per la història d'Israel i dialoga respectuosament sobre els beneficis d'aquesta història per a la humanitat.</p> <p>2.1 Cerca relats bíblics i selecciona gestos i paraules de Déu que posen de manifest la seva manifestació al poble d'Israel.</p> <p>3.1 Recorda i explica de manera constructiva, oralment i per escrit, accions que reflecteixen la manifestació de Déu al poble d'Israel.</p>

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació	
CONTINGUTS D'ENSENYAMENT	
<p>Els evangelis en la Bíblia: caràcter i historicitat. Redacció i trets més rellevants de cada un dels quatre evangelis: Mateu, Marc, Lluc i Joan. La divinitat i la humanitat de Jesús segons els evangelis. Els evangelis com a testimoniatge de la filiació divina de Jesús i com a instrument de transmissió del seu missatge de salvació.</p> <p>IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents <i>objectius didàctics...</i></p>	
CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Reconèixer la historicitat dels evangelis com a llibres del Nou Testament.</p> <p>2. Distingir, en Jesús, els trets que manifesten la seva naturalesa divina i la seva naturalesa humana.</p> <p>3. Reconèixer la finalitat i el caràcter dels evangelis com a instrument de la transmissió del missatge de Jesús.</p> <p>4. Conèixer i comprendre el procés de redacció dels quatre evangelis.</p>	<p>1.1 Descobreix i exposa les raons que acrediten la historicitat dels quatre evangelis.</p> <p>2.1 Identifica i classifica de manera raonada les diferències entre la naturalesa divina i la naturalesa humana de Jesús segons els relats evangèlics.</p> <p>2.2 S'esforça per comprendre les manifestacions de la naturalesa humana i la naturalesa divina en els relats evangèlics.</p> <p>3.1 Descobreix, a partir de la lectura dels textos evangèlics, alguns trets de la persona de Jesús i en descriu la missió i el missatge.</p> <p>4.1 Ordena i explica els passos del procés de redacció i divulgació dels quatre evangelis.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

L'Església, presència de Jesucrist en la història.
L'Esperit Sant edifica contínuament l'Església.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Comprendre la presència de Jesucrist avui en l'Església.
2. Reconèixer que l'acció de l'Esperit Sant dóna vida a l'Església.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Indica i explica les distintes formes de presència de Jesucrist en l'Església: els sagraments, la paraula de Déu, el servei de l'autoritat i la caritat.
- 2.1 Coneix i respecta que els sagraments expressen l'acció de l'Esperit en la construcció de l'Església.
- 2.2 Associa l'acció de l'Esperit en els sagraments amb les distintes etapes i moments de la vida.
- 2.3 Pren consciència i aprecia l'acció de l'Esperit per al creixement de la persona.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

SEGON CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La persona humana, criatura de Déu, lliure i intel·ligent.

El fonament de la dignitat de la persona.

Documents més importants sobre la dignitat de la persona humana. La Declaració Universal de Drets Humans.

L'ésser humà, col·laborador de la creació de Déu.

L'evolució de l'home al llarg de la història i la seva relació amb el altres éssers vius i amb la natura.

El mal ús de la natura per part dels éssers humans. Conseqüències més rellevants.

Reaccions més importants de la humanitat davant la destrucció de la natura.

Accions més significatives en favor de les persones amb algun tipus de discapacitat.

La solidaritat entre els pobles i la lluita contra les desigualtats que impedeixen una vida digna per a tothom.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer les diferències més rellevants entre l'ésser humà, creat a imatge de Déu, i els animals.
2. Relacionar la condició de criatura *de l'ésser humà amb el seu origen diví*.
3. Explicar *el perquè* de la dignitat de l'ésser humà com a criatura de Déu.
4. Entendre el sentit i la finalitat de l'acció humana *en el món creat i en situacions diverses*.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Valora la dignitat de l'ésser humà i la relaciona amb la dignitat dels altres éssers vius.
- 2.1 Distingeix i debat de manera justificada i respectuosa l'origen de l'ésser humà.
- 3.1 Valora, en situacions de l'entorn *més proper*, la dignitat de tot ésser humà amb independència de les capacitats físiques, cognitives, intel·lectuals i socials.
- 4.1 Classifica *accions diverses dels éssers humans* que respecten o bé destrueixen la creació i *en valora les conseqüències positives o negatives*.
- 4.2 Dissenya, en grup, un projecte de col·laboració amb l'escola en el qual s'assenyalin cinc *necessitats observables* en l'entorn *social*, i també les accions que el grup estaria en condicions de dur a terme per a donar-hi *respostes satisfactòries i eficaces*.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

L'acceptació de la revelació de Déu: la fe.

Origen, composició i interpretació dels Llibres Sagrats.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Conèixer que Déu es revela en la història, i que els qui hi creuen accepten la seva revelació.</p> <p>2. Comprendre i valorar que la fe dels creients és la resposta a la iniciativa salvífica de Déu.</p> <p>3. Conèixer i descriure l'estructura i l'organització de la Bíblia.</p> <p>4. Conèixer i respectar els criteris del magisteri de l'Església en relació amb la interpretació bíblica.</p> <p>5. Reconèixer que, segons l'Església Catòlica, els textos bíblics han estat inspirats per Déu.</p>	<p>1.1 Cerca i escull personatges significatius del poble d'Israel i identifica i analitza la seva resposta com a creients.</p> <p>2.1 Mostra interès per conèixer i valorar la resposta de fe dels creients al Déu que se'ls revela.</p> <p>3.1 Identifica, classifica i compara les característiques fonamentals dels Llibres Sagrats, mostrant interès per conèixer-ne l'origen.</p> <p>4.1 Coneix els criteris exposats per la Constitució conciliar <i>Dei Verbum</i> pel que fa a la interpretació de la Bíblia, els valora i en fa una síntesi.</p> <p>5.1 Indica, en els textos bíblics, els llocs on es fa palesa la presència de Déu que es comunica, i justifica la selecció d'aquests textos.</p> <p>5.2 Coneix i explica com, en els Llibres Sagrats, s'hi pot descobrir l'autoria divina i l'autoria humana.</p>

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Déu es revela en Jesucrist mostrant que és un sol Déu en tres Persones.

Jesús Fill de Déu encarnat, la presència salvadora de Déu enmig dels homes i dones del nostre món.

El Credo, síntesi de l'acció salvífica de Déu en la història.

La divinitat segons altres religions no cristianes.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Mostrar interès per reconèixer el caràcter de la Divinitat segons la revelació de Jesús en els evangelis.</p> <p>2. Conèixer la manera com altres religions no cristianes conceben la Divinitat i la seva relació amb els ésser humans.</p> <p>3. Relacionar el sentit comunitari de la Trinitat amb la dimensió relacional de les persones humanes, segons la fe cristiana.</p> <p>4. Descobrir el caràcter històric de la formulació del Credo cristià.</p> <p>5. Reconèixer i distingir les veritats de la fe cristiana formulades en el Credo.</p>	<p>1.1 Coneix i descriu les característiques del Déu dels cristians: un únic Déu en tres persones.</p> <p>2.1 Descobreix els trets més importants de les divinitats d'altres religions no cristianes i els contrasta amb els trets del Déu dels cristians.</p> <p>3.1 Reconèixer que, segons la fe cristiana, la persona humana necessita dels altres per aconseguir la seva identitat com a imatge i semblança de Déu.</p> <p>4.1 Confecciona un recurs didàctic que expressi els moments més rellevants de la història de la salvació segons la fe cristiana tal com ha estat formulada en el Credo.</p> <p>4.2 Descobreix les parts de què consta el Credo i descriu la relació existent entre les veritats que s'hi expressen.</p> <p>5.1 Classifica les veritats de la fe cristiana incloses en el Credo i n'explica el significat.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església**CONTINGUTS D'ENSENYAMENT**

El naixement de les primeres comunitats cristianes i l'expansió de l'Església Catòlica.
Les notes que identifiquen l'Església Catòlica.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Comprendre el procés d'expansió del cristianisme a través del naixement i la multiplicació de les comunitats cristianes.
2. Justifica que l'Església Catòlica és una, santa, catòlica i apostòlica.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Localitza en el mapa els llocs d'origen de les primeres comunitats cristianes i en descriu les característiques.
- 1.2 Reconeix l'itinerari dels viatges de sant Pau i explica la difusió del cristianisme en el món pagà.
- 2.1 Descobreix i valora l'arrel de la unitat i la santedat de l'Església Catòlica.
- 2.2 Elabora materials didàctics, amb el recurs de les TIC, en els quals es reflecteixi la universalitat i l'apostolicitat de l'Església Catòlica.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

TERCER CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

L'ésser humà aspira a l'infinit.

La recerca de sentit en l'experiència de la malaltia, de la mort, del dolor, etc.

Les limitacions més importants de l'ésser humà i l'afany de superar-les.

Actituds més freqüents davant aquestes limitacions.

Conseqüències del fet de considerar la vida humana sense sentit de transcendència.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer el desig de plenitud que la persona humana experimenta.
2. Comparar de manera raonada **diferents maneres de superar les limitacions** de l'ésser humà quan aquesta superació és possible.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Expressa i comparteix en grup situacions o circumstàncies en les quals reconeix l'anhel de l'ésser humà per la felicitat i la plenitud **en la realització personal**.
- 2.1 Analitza i valora l'experiència personal davant esdeveniments agradables i **esdeveniments lamentables** o dolorosos.
- 2.2 Selecciona escenes de pel·lícules o documentals que mostrin **exemples de l'interès de l'ésser humà per la recerca de sentit**.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la historia

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La ruptura de la relació de la persona humana amb Déu: el pecat.

El relat bíblic del pecat original.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Descobrir que el pecat radica en el rebuig a la intervenció de Déu en la pròpia vida.
2. Distingir, en el relat del Gènesi, la veritat revelada del text literari.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Identifica, analitza i comenta situacions actuals en les quals es manifesti el pecat com a rebuig o la suplantació de Déu.
- 2.1 Analitza el text sagrat i observa la diferència entre la veritat revelada i el text literari; i, amb llenguatge actual, recrea un relat de la veritat revelada sobre el pecat original.

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Jesús és la presència de Déu enmig de la humanitat per a «trobar-se amb les persones».
 Reaccions de la humanitat davant la presència d'un Déu salvador.
 Persones transformades per la trobada amb Jesús.
 Conseqüències de la trobada amb Jesús i de l'acceptació del seu missatge en la vida de les persones.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Reconèixer i apreciar que la trobada amb Jesús canvia la manera de comprendre el món, la història, la realitat, les persones, etc.</p> <p>2. Reconèixer que l'acceptació de Jesús i del seu missatge és un acte lliure per part de cada persona.</p> <p>3. Comprendre que el seguiment de Jesús comporta, en la vida de les persones, una nova manera de comportar-se.</p>	<p>1.1 Cerca i selecciona biografies de persones que han canviat de vida arran de la seva trobada amb Jesús.</p> <p>1.2 Manifesta i valora, amb actitud respectuosa, la novetat que la trobada amb Crist ha suposat en la manera d'entendre el món en les biografies seleccionades.</p> <p>2.1 Descobreix i descriu com Jesús no imposa la seva voluntat a ningú sinó que ofereix a tothom la seva amistat.</p> <p>2.2 Reconeix i valora que l'acceptació de Jesús i del seu missatge constitueix una opció que comporta renúncies, sovint no fàcils.</p> <p>3.1 Crea i comparteix amb els companys textos i vídeos en els quals descriu les conseqüències que la trobada amb Crist Jesús ha comportat en la vida dels cristians.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

L'Església, el lloc de trobada amb Crist.
 Experiència de plenitud en la trobada amb Crist.
 L'experiència de fe genera una cultura.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Prendre consciència del vincle indissoluble entre la trobada amb Crist i la pertinença a l'Església.</p> <p>2. Valorar críticament l'experiència de plenitud que Jesús promet.</p>	<p>1.1 Cerca, selecciona, presenta i justifica l'experiència d'una persona que ha descobert Crist en l'Església.</p> <p>2.1 Escolta testimonis de persones cristianes i debat amb respecte sobre la plenitud de vida que s'hi manifesta.</p>

3. Identificar, en la cultura, la riquesa i la bellesa que la fe genera.

3.1 Demuestra, mitjançant exemples prèviament seleccionats, que l'experiència cristiana ha estat generadora de cultura al llarg de la història.

3.2 Mostra, de manera raonada, la influència de la fe en l'art, el pensament, els costums, la salut, l'educació, etc.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

QUART CURS

Bloc 1. El sentit religiós de la persona humana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

Les religions: recerca del sentit de la vida.

Plenitud en l'experiència religiosa: la revelació de Déu en la història.

Les religions més rellevants en l'entorn de l'escola: la religió catòlica i altres confessions cristianes (ortodoxos i evangèlics); la religió islàmica; la religió hinduista, etc.

La revelació de Déu en les diverses religions.

Persones més rellevants en la història de les religions estudiades.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Aprendre i memoritzar els trets comuns més importants en les religions *en l'afany de donar sentit a la vida*.

2. Descobrir la intervenció de Déu en la història dels esforços humans en la recerca de sentit, i mostrar-ne algunes diferències *en les diverses religions*.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

1.1 Descobreix i classifica els trets més importants (ensenyaments, comportaments i culte) en les religions monoteistes.

1.2 Cerca informació i presenta al grup de treball les respostes de les diferents religions a preguntes relatives al sentit de la vida.

2.1 Explica per què la revelació *de Déu* és la plenitud de l'experiència religiosa.

2.2 Analitza i debat les principals diferències en la forma de manifestar-se Déu *a la humanitat* segons les diverses religions.

Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La fidelitat de Déu a l'aliança amb els éssers humans.

La figura messiànica de Jesús.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer i valorar les accions de Déu que mostren la seva fidelitat al llarg de la història.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

1.1 Identifica i aprecia la fidelitat permanent de Déu en la història d'Israel.

1.2 Pren consciència i agraeix els moments de la seva història en els quals reconeix la fidelitat de Déu.

2. Comparar i valorar la novetat observable entre el Messies sofrent i el Messies polític.	2.1 Identifica, classifica i compara els trets més rellevants del Messies sofrent i del Messies polític. 2.2 S'esforça per descobrir i comprendre la novetat del Messies sofrent com a criteri de vida.
--	--

Bloc 3. Jesucrist, compliment de la Història de la Salvació

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La iniciativa de Jesús en l'oferta de la seva amistat i la seva companyia a totes les persones.
L'estratègia dissenyada per Jesús per fer arribar el seu missatge a tothom.
L'acceptació de la invitació de Jesús a col·laborar amb Ell genera una comunitat.
La missió evangelitzadora de l'Església al llarg de la història, i també en la realitat dels països multiculturals amb presència de religions diverses.
L'Exhortació apostòlica del papa Francesc sobre el compromís evangelitzador de l'Església, en el respecte a les diverses religions: «L'alegria d'evangelitzar».

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics...*

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Descobrir la iniciativa de Crist en la formació de comunitats cristianes <i>que fan que l'Església creixi i s'expandeixi</i>.</p> <p>2. Conèixer i valorar la invitació de Jesús a col·laborar en la realització de la seva missió.</p> <p>3. Conèixer les característiques més rellevants de l'Exhortació apostòlica del papa Francesc «L'alegria d'evangelitzar».</p>	<p>1.1 Localitza i selecciona textos evangèlics que mostrin la crida de Jesús a persones concretes. 1.2 Descobreix i descriu com van néixer les primeres comunitats cristianes segons el llibre dels Fets dels Apòstols.</p> <p>2.1 Llegeix i procura comprendre fragments de l'evangeli i descriu la missió salvífica de Jesús. 2.2 Cerca i identifica persones que avui fan realitat la missió de Jesús i exposa en grup els motius que justifiquen la seva manera d'actuar.</p> <p>3.1 Descobreix i descriu com el papa Francesc transmet a tota la humanitat el missatge salvador de Jesús i com aquest missatge és cada dia més conegut i respectat.</p>

Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

El seguiment de Jesús en l'Església il·lumina totes les dimensions de la vida de l'ésser humà.
En l'Església, l'exercici de l'autoritat està al servei de la veritat.
La missió del cristià en el món: construir la civilització de l'amor.

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Descobrir i valorar que Crist genera una nova manera d'exercir la raó i la llibertat, i també d'expressar l'afectivitat de la persona humana.</p> <p>2. Descobrir que l'exercici de l'autoritat sempre està al servei de la veritat.</p> <p>3. Relacionar la missió del cristià (seguidor de Jesús) amb la construcció d'un món millor.</p>	<p>1.1 Emet judicis sobre el comportament de persones que, amb el seu testimoniatge, donen exemple d'una nova manera d'exercir la raó i la llibertat, i d'expressar l'afectivitat.</p> <p>1.2 Adquireix l'hàbit de reflexionar en la recerca del bé quan té l'oportunitat l'elegir entre diverses opcions possibles.</p> <p>1.3 És conscient de les diferents formes de viure l'afectivitat i prefereix la que reconeix com a més humana.</p> <p>2.1 Identifica persones que tenen autoritat, i explica com l'exerceixen al servei de la veritat.</p> <p>2.2 Reconeix, en l'Església, persones que tenen autoritat i l'exerceixen al servei de la comunitat; i que, en fer-ho així, són testimonis del missatge evangèlic.</p> <p>2.3 Indica tres esdeveniments de la història en els quals l'Església ha defensat obertament la veritat de l'ésser humà.</p> <p>3.1 Cerca algunes iniciatives de l'Església del seu entorn proper que mostren l'afany per construir la civilització de l'amor.</p>

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS

DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).

* * * * *

3.3

Exemples de complementació i concreció del **currículum de Religió Catòlica** de l'etapa de **BATXILLERAT** (components del Bloc 1)

OBJECTIUS DE L'ETAPA de BATXILLERAT	COMPETÈNCIES
<p>El batxillerat ha de contribuir a desenvolupar en els i les alumnes les capacitats que els permetin:</p> <p>a) Exercir la ciutadania democràtica, des d'una perspectiva global, i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució espanyola i pels drets humans, que fomenti la coresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.</p> <p>b) Consolidar una maduresa personal i social que els permeti actuar de forma responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials.</p> <p>c) Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats existents i impulsar la igualtat real i la no-discriminació de les persones amb discapacitat.</p> <p>d) Afermar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'eficax aprofitament de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.</p> <p>e) Dominar, tant en l'expressió oral com en l'escrita, la llengua catalana i la llengua castellana.</p> <p>f) Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una o més llengües estrangeres.</p> <p>g) Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.</p> <p>h) Conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seva evolució. Participar de forma solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.</p> <p>i) Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat elegida.</p> <p>j) Comprendre els elements i procediments fonamentals de la recerca i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de forma crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida, així com afermar la sensibilitat i el respecte pel medi ambient.</p> <p>k) Afermar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.</p> <p>l) Desenvolupar la sensibilitat artística i literària, així com el criteri estètic, com a fonts de formació i enriquiment cultural.</p> <p>m) Utilitzar l'educació física i l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social.</p> <p>n) Afermar actituds de respecte i prevenció en l'àmbit de la seguretat viària. A</p> <p style="text-align: right;"><i>(LOE, 33)</i></p> <p><i>NOTA. Els aprenentatges realitzats a la classe de Religió ajudaran a assolir, sobretot, els objectius destacats en negreta.</i></p>	<p>Les competències clau del currículum són les següents:</p> <p>h) Comunicació lingüística.</p> <p>i) Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.</p> <p>j) Competència digital.</p> <p>k) Aprendre a aprendre.</p> <p>l) Competències socials i cíviques.</p> <p>m) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</p> <p>n) Consciència i expressions culturals.</p> <p><i>(Conèixer el caràcter i l'abast de cada una de les competències clau tal com estan descrites en l'Annex I de l'Ordre ECD/65/2015, BOE 20-01-2015).</i></p>

Complementació i concreció del **CURRÍCULUM DE RELIGIÓ** (BATXILLERAT)
(Resolució de 13 de febrer de 2015, Annex – BOE 24-02-2015)

PRIMER CURS

Bloc 1. Antropologia cristiana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

L'home, un ésser religiós que cerca formes de donar sentit a la vida. Expressions històriques relatives al sentit religiós.

El misteri de la persona humana. El fonament de la seva dignitat.

Significat de l'expressió bíblica «L'home va ser creat a imatge de Déu».

La dignitat de la persona humana segons les tradicions religioses més importants, i en particular segons la tradició de l'Església Catòlica.

Diverses actituds davant el fet religiós en la societat actual.

Els atemptats més greus a la dignitat de la persona humana en les circumstàncies actuals de la humanitat, i les reaccions que aquests atemptats provoquen en els organismes internacionals.

La importància de reconèixer eficaçment la igual dignitat de tots els éssers humans, sense discriminar ningú per cap motiu.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer i acceptar la necessitat de sentit en la persona humana.
2. Comparar manifestacions històriques que permetin desvelar, des de sempre, el sentit religiós de l'ésser humà.
3. Donar raó de l'origen diví de la dignitat humana segons el relat bíblic i la tradició de l'Església Catòlica.
4. Identificar i comparar diverses respostes de sentit en el moment actual.

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE EVALUABLES

- 1.1 Reflexiona sobre esdeveniments reflectits en els mitjans de comunicació i emet judicis de valor sobre la necessitat de sentit.
  - 2.1 Identifica i diferencia les respostes que les diverses religions han donat a les necessitats de transcendència dels éssers humans.
  - 3.1 Descobreix la incapacitat de les lleis civils per a fonamentar la dignitat humana, a partir d'imatges que mostren realitats d'injustícia en el nostre món, i compara aquesta situació amb textos eclesials que relacionen la dignitat de l'ésser humà amb la seva condició de criatura de Déu.
  - 3.2 Cerca i obté dades estadístiques, i les analitza amb vista a treure'n conclusions i descobrir-hi comportaments de joves que defensen la dignitat de l'ésser humà o bé atempten contra ella.
  - 4.1 Qualifica les respostes de sentit ofertes per l'ateisme, l'agnosticisme o el laïcisme, i les compara amb la proposta de salvació que ofereixen les diverses religions.

Bloc 2. Doctrina social de l'Església	
CONTINGUTS D'ENSENYAMENT	
<p>Origen i evolució de la doctrina social de l'Església Catòlica. Principis fonamentals de la doctrina social de l'Església.</p>	
CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Conèixer i valorar el context en què van néixer els ensenyaments de la doctrina social de l'Església.</p> <p>2. Considerar la dignitat humana com a clau per a la convivència justa entre els homes, diferenciant-la dels reconeixements dels Estats mitjançant les lleis.</p> <p>3. Conèixer i aplicar els principis fonamentals de la doctrina social de l'Església en els diversos contextos.</p>	<p>1.1 Identifica els problemes socials més rellevants de finals del segle XIX; n'estudia l'evolució fins avui i analitza les respostes de la doctrina social de l'Església a aquests problemes.</p> <p>2.1 Elabora una definició personal dels termes «legal», «ètic» i «moral». Explica en públic les diferències entre aquestes tres expressions amb l'ajut de mitjans audiovisuals.</p> <p>3.1 Comprèn i defineix amb expressions pròpies el significat del bé comú, el destí universal dels béns i la subsidiarietat. Aplica aquests principis a situacions concretes justificant el pensament social de l'Església.</p>

Bloc 3. Relació entre la raó, la ciència i la fe	
CONTINGUTS D'ENSENYAMENT	
<p>Formes de coneixement amb les quals l'ésser humà ha descobert la realitat i la veritat al llarg de la història. Recorregut històric de les relacions entre la ciència i la fe. Vincle indispensable entre ciència i ètica.</p>	
CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
<p>1. Conèixer i distingir els diferents mètodes emprats per la persona per al coneixement de la veritat.</p> <p>2. Conèixer i acceptar amb respecte els moments històrics de conflicte entre la ciència i la fe, sabent donar raons justificades de l'actuació de l'Església.</p>	<p>1.1 Identifica els diferents mètodes per accedir al coneixement de la veritat en la filosofia, la ciència i la tècnica. Distingeix els aspectes de la realitat que poden ser coneguts utilitzant cada un dels mètodes.</p> <p>2.1 Reconeix amb sorpresa i s'esforça per comprendre l'origen diví del cosmos i descobreix que no provenen del caos o del atzar.</p> <p>2.2 S'informa amb rigor i debat amb respecte sobre els conflictes amb Galileo, Servet, etc. Escriu la seva opinió i justifica raonadament les causes i les conseqüències d'aquests conflictes.</p>

<p>3. Ser conscient de la necessitat de relació entre ciència i ètica perquè existeixi un veritable progrés de la humanitat.</p>	<p>3.1 Aprèn, accepta i respecta que el criteri ètic neix del reconeixement de la dignitat humana. 3.2 Analitza casos i debat de manera raonada les conseqüències que deriven d'un ús de la ciència sense referències ètiques.</p>
--	--

<p>Bloc 4. L'Església generadora de cultura al llarg de la història</p>	
<p>CONTINGUTS D'ENSENYAMENT</p>	
<p>Significat del terme «cultura» i de les seves dimensions. La vida monacal, font de cultura.</p>	
<p>CRITERIS D'AVUACIÓ</p>	<p>ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES</p>
<p>1. Conèixer i comparar diferents accepcions del terme «cultura».</p> <p>2. Ser conscient que la persona és generadora de cultura.</p> <p>3. Adonar-se del canvi que el monacat va introduir en la configuració del temps i del treball.</p>	<p>1.1 Estudia, analitza i defineix el concepte de cultura en diferents èpoques, i el contrasta amb el caràcter antropològic dels ensenyaments de l'Església Catòlica.</p> <p>2.1 Identifica els elements propis de les diverses cultures i elabora un material audiovisual que permeti comparar-les críticament.</p> <p>3.1 Coneix i respecta el trets essencials de la vida monàstica. Identifica la seva influència en l'organització social i en la vida laboral.</p> <p>3.2 Valora el treball dels monjos per conservar l'art i la cultura grecollatina, i elabora un recurs audiovisual que presenti una síntesi de l'estudi realitzat.</p>

<p>MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS</p>
<p>DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).</p>

* * * * *

SEGON CURS

Bloc 1. Antropologia cristiana

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La identitat de l'ésser humà.

El món actual i la qüestió bioètica.

Els atemptats més greus contra la vida humana. La posició de l'Església Catòlica i les respostes dels organismes internacionals i de la legislació vigent en el nostre país.

Institucions socials i institucions eclesials creades per al servei directe a la vida humana.

IMPORTANT. En la programació del treball a l'aula, els corresponents *objectius didàctics* expressaran la seva aportació a la consecució dels **objectius de l'etapa** i l'adquisició de les **competències clau**.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer i valora el caràcter sexuat de la persona i la seva importància en la construcció de la seva identitat i en la convivència.

2. Comprendre i respectar els principis fonamentals de l'Església Catòlica pel que fa a la vida humana.

3. Conèixer els drets fonamentals relatius a la vida humana.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

1.1 Comprèn i respecta el significat de l'afirmació del relat bíblic «Déu els creà, home i dona».

2.1 Coneix i explica els problemes plantejats a la bioètica relacionats amb l'origen, el desenvolupament i el final de la vida dels éssers humans.

2.2 Sap donar raons per a la defensa de la posició cristiana davant situacions reals o suposades que són presentades a l'aula.

3.1 Manifesta seguretat i dona respostes convincentes davant situacions conflictives referents a la vida humana des del punt de vista ètic.

Bloc 2. Doctrina social de l'Església

CONTINGUTS D'ENSENYAMENT

La persona, la vida, el treball, les relacions internacionals i l'economia a la llum de la doctrina social de l'Església.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer i apreciar el valor que la doctrina social de l'Església atorga a la persona i a la vida.

2. Deducir les conseqüències que la doctrina social de l'Església implica en la manera de concebre el treball, les relacions internacionals i l'economia.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES

1.1 Descobreix, valora i justifica el sentit humanitzador del treball.

2.1 Proposa projectes o solucions que es podrien dur a la pràctica en les polítiques nacionals o internacionals per fer un món més humà.

Bloc 3. Relació entre la raó, la ciència i la fe	
CONTINGUTS D'ENSENYAMENT	
Aportacions dels investigadors cristians a la ciència i la tècnica en el context actual	
CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
1. Reconèixer el valor social de les aportacions realitzades per investigadors cristians.	1.1 Selecciona, estudia i exposa la biografia d'un investigador cristià ressaltant les seves aportacions en l'àmbit de la ciència i la tècnica.

Bloc 4. L'Església generadora de cultura al llarg de la història	
CONTINGUTS D'ENSENYAMENT	
L'acció evangelitzadora de l'Església i la promoció dels drets humans. L'expressió de la fe genera bellesa a través de l'art.	
CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE EVALUABLES
1. Reconèixer els esforços que l'Església ha realitzat al llarg dels segles perquè la dignitat de l'ésser humà i els seus drets siguin respectats. 2. Comprendre que algunes creacions culturals són expressió de la fe cristiana.	1.1 Cita i explica situacions històriques en les quals l'Església ha defensat amb coratge la persona humana, i justifica l'elecció d'aquestes situacions. 2.1 Selecciona obres d'art, investiga sobre l'autor i descobreix el seu sentit religiós. Confecciona un recurs creatiu que faciliti el coneixement d'aquests artistes.

MÈTODES PEDAGÒGICS I DIDÀCTICS
<p>DISSENYAR els mètodes pedagògics més adients a partir de les propostes fetes en la darrera part de la Introducció del currículum de Religió (veure pàgines 12-13) i en les orientacions metodològiques relatives al treball per competències (pàgines 15-16).</p>

* * * * *

ANNEX

DOCUMENTACIÓ UTILITZADA

A part de l'Acord entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu de 1979 i dels nous currículums de l'assignatura de Religió Catòlica, ens hem limitat a recordar les dues lleis orgàniques vigents que es refereixen al dret a la formació religiosa i moral en les escoles (LODE i LOE) i les disposicions legals que tenen el caràcter de *norma bàsica*.

- *Acord entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu sobre Ensenyament i Assumptes Culturals*, de 3 de gener de 1979.
http://www.vatican.va/roman_curia/secretariat_state/archivio/documents/rc_seg-st_19790103_santa-sede-spagna_sp.html
- *Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació (LODE)*.
<http://www.boe.es/boe/dias/1985/07/04/pdfs/A21015-21022.pdf>
- *Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE)*, modificada per la *Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE)*.
LOE: http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2006/05/16/pdfs/A01294-01341.pdf
LOMCE: http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2013/12/10/pdfs/BOE-A-2013-12886-C.pdf
- *Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària*.
<http://www.boe.es/boe/dias/2014/03/01/pdfs/BOE-A-2014-2222.pdf>
- *Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableixen els currículums bàsics de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat*.
<http://www.boe.es/boe/dias/2015/01/03/pdfs/BOE-A-2015-37.pdf>
- *Ordre ECD/65/2015 de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat*.
http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2015/01/29/pdfs/BOE-A-2015-738-C.pdf
- *Currículums de l'assignatura de Religió Catòlica (BOE del 24 de febrer de 2015)*.
EP i ESO: <http://www.boe.es/boe/dias/2015/02/24/pdfs/BOE-A-2015-1849.pdf>
Batxillerat: <http://www.boe.es/boe/dias/2015/02/24/pdfs/BOE-A-2015-1850.pdf>

NOTA IMPORTANT

És habitual que les editorials especialitzades en l'elaboració de recursos pedagògics i didàctics posin a disposició de les escoles i famílies algunes publicacions que desenvolupen els currículums de les diverses assignatures, de totes les etapes educatives.

Els professors i professores de Religió Catòlica fareu bé d'analitzar amb cura els *llibres de text* de Religió Catòlica que les diverses editorials hagin publicat i comprovar que responen a la finalitat i el caràcter de les classes de Religió; convé assegurar que els nous llibres de text tenen degudament en compte les orientacions i els criteris d'actuació exposats en aquest document.